

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 617
Νοέμβριος
Δεκέμβριος 2004

- Προτεραιότητες των Ελληνικών επιχειρήσεων
- Θέσεις του ΣΕΒ για το φορολογικό σύστημα
- Επενδυτικές στρατηγικές και αποτελέσματα στην ελληνική βιομηχανία κατά το 1998-2002
- Ο ΣΕΒ στηρίζει μια αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας
- Εκτιμήσεις και προοπτικές για την ελληνική οικονομία
- Η απασχόληση στη βιομηχανία
- Ελληνικές εξαγωγές 1990-2002
- Διεθνές συνέδριο επιχειρηματικότητας
- Επιχειρηματική ηθική
- Η απασχόληση γυναικών τεχνικών
- Δράσεις για την ισχυροποίηση της διεθνούς παρουσίας των Ελληνικών επιχειρήσεων

Θέσεις του ΣΕΒ για τον νέο Αναπτυξιακό νόμο

Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που απορρέουν από τον ισχύοντα Χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, ο ΣΕΒ θεωρεί ότι το Νομοσχέδιο ανταποκρίνεται επαρκώς στις προσδοκίες του επιχειρηματικού κόσμου, δεδομένου ότι:

- Εισάγει ρυθμίσεις που ενισχύουν την περιφέρεια ενώ παρέχει ίσες ευκαιρίες στις ήδη λειτουργούσες μονάδες όχι μόνον για κάλυψη των αναγκών επέκτασής τους αλλά και ως προς τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.
- Διευρύνει το φάσμα των επιλέξιμων επενδύσεων ανταποκρινόμενος στην εμφανιζόμενη τα τελευταία χρόνια ζήτηση νέων προϊόντων και ιδιαίτερα υπηρεσιών.
- Ενθαρρύνει την εξωστρέφεια, την περιβαλλοντική συμβατότητα, την ποιότητα και την καινοτομικότητα των επιχειρήσεων καλύπτοντας ταυτόχρονα τις ανάγκες επενδύσεων έντασης εργασίας.
- Προβλέπει ρυθμίσεις για βελτίωση της αντικειμενικότητας και της ταχύτητας διεκπεραίωσης των διαδικασιών ένταξης, ελέγχου και ολοκλήρωσης καθώς και για τη ροή των προβλεπόμενων εκταμιεύσεων.

Πέραν των προαναφερθέντων, ο ΣΕΒ επιθυμεί για άλλη μία φορά να επισημάνει ότι η όποια εφαρμοζόμενη πολιτική επιχορηγήσεων δεν είναι ικανή από μόνη της να προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις, και μάλιστα άμεσες επενδύσεις από το εξωτερικό. Είναι νωπές, άλλωστε, οι περιπτώσεις επενδυτικών πρωτοβουλιών, οι οποίες προσκρούοντας σε διαδικαστικά εμπόδια άσχετα προς τα εκάστοτε παρεχόμενα οικονομικά κίνητρα δεν υλοποιήθηκαν τελικά.

Αιτίες αυτής της δυσάρεστης πραγματικότητας εξακολουθούν να παραμένουν:

- Η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και προσδιορισμού χρήσεων γης για το μεγαλύτερο μέρος της χώρας.
- Η δομή του θεσμικού και διαδικαστικού πλαισίου για ίδρυση, αδειοδότηση και λειτουργία των επιχειρήσεων.
- Η παραμένουσα εκκρεμότητα ως προς την απλοποίηση και κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας.
- Οι δυσκαμψίες στην αγορά εργασίας.

Με βάση τα παραπάνω και με πρόσθετο δεδομένο την προβλεπόμενη για το τέλος της διετίας επαναδιαπραγμάτευση του Χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών θεωρεί επιτακτική ανάγκη την άρση αυτών των αδυναμιών, έτσι ώστε ως χώρα να αποκτήσουμε ένα πλαίσιο αναπτυξιακής πολιτικής με τα ζητούμενα χαρακτηριστικά σαφήνειας, ταχύτητας, διαφάνειας και σταθερότητας, τα οποία ισχυροί και δυναμικοί επενδυτές ανεξαρτήτως προέλευσης, προτάσσουν έναντι των άμεσων κρατικών ενισχύσεων. ♦

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Θέσεις τις οποίες προέβαλε η διοίκηση του ΣΕΒ σε πρόσφατες συναντήσεις της με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τους Έλληνες Ευρωβουλευτές

Στις 7-9 Δεκεμβρίου 2004 το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) πραγματοποίησε επίσκεψη στις Βρυξέλλες με σκοπό την προβολή των προτεραιοτήτων του Ελληνικού Επιχειρηματικού κόσμου σε μια περίοδο, κατά την οποία αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα επόμενα πέντε χρόνια.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, το Δ.Σ. του ΣΕΒ είχε την ευκαιρία να συναντήσει τα μέλη της Επιτροπής της ΕΕ:

- κ. Μάρκο Κυπριανού (Υγεία και Προστασία των Καταναλωτών),
- κα Danuta Hübner (Περιφερειακή Πολιτική),
- κ. Olli Rehn (Διεύθυνση),
- κ. Ján Figel (Εκπαίδευση και Κατάρτιση).

Το Δ.Σ. του ΣΕΒ παρέθεσε επίσης δείπνο στους Έλληνες Ευρωβουλευτές.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν σε πολύ θετικό κλίμα και έγινε ανταλλαγή απόψεων σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν άμεσα τις επιχειρήσεις, όπως η στρατηγική της Λισαβόνας, η επιχειρηματικότητα και η βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΒ κάλεσε τους παράγοντες που διαμορφώνουν την ευρωπαϊκή πολιτική να αναλάβουν συγκεκριμένες δράσεις για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- την επιτυχή ενσωμάτωση των νέων κρατών μελών,
- την υλοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας,
- την καλύτερη ενημέρωση των Ευρωπαίων πολιτών.

Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με τη συμμετοχή του Διοικητικού Συμβουλίου στη 2η Πανευρωπαϊκή Ημέρα

Ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στη 2η Πανευρωπαϊκή Ημέρα Ανταγωνιστικότητας, που διοργάνωσε η UNICE στις Βρυξέλλες.

Ανταγωνιστικότητας που διοργάνωσε η Ένωση των Ευρωπαϊκών Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων (UNICE) στις 9 Δεκεμβρίου και στην οποία μεταξύ των βασικών ομιλητών ήταν ο Πρόεδρος του ΣΕΒ και Αντιπρόεδρος της UNICE κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος. Σκοπός της εκδήλωσης, στην οποία πήραν μέρος πάνω από 800 επιχειρηματίες από όλη την Ευρώπη, ήταν η προώθηση της έννοιας της ανταγωνιστικότητας και η παρουσίαση των θέσεων του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού κόσμου για την αναθέρμανση της ευρωπαϊκής οικονομίας σε μία περίοδο κατά την οποία συζητείται η ενδιάμεση αναθεώρηση της στρατηγικής της Λισαβόνας.

Κατά την ομιλία του ο κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος αναφέρθηκε στην ανάγκη βελτίωσης και απλούστευσης του νομοθετικού περιβάλλοντος τονίζοντας ότι το κόστος που απορρέει από τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων σε πολύπλοκες νομοθετικές διατάξεις αποθαρρύνει την επιχειρηματικότητα και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανταγωνιστικότητα. Υπογράμμισε δε τον κίνδυνο μεταφοράς παραγωγικών

δραστηριοτήτων μακριά από την Ευρώπη.

Επικαλέσθηκε παραδείγματα από την ελληνική πραγματικότητα, όπως η επικάλυψη διατάξεων του εθνικού και κοινοτικού δικαίου σε πολλούς τομείς που έχουν άμεσο αντίκτυπο στις επιχειρήσεις.

Ο Πρόεδρος του ΣΕΒ υποστήριξε ότι η βελτίωση του νομοθετικού περιβάλλοντος πρέπει να επιδιώξει δύο κύριους στόχους:

- την επανεξέταση και απλοποίηση απαρχαιωμένων, υπέρμετρων και συχνά αντιφατικών νομοθετικών διατάξεων, που δεν έχουν συγκεκριμένη οικονομική ή κοινωνική σκοπιμότητα.
- την εισαγωγή της παραμέτρου της ανταγωνιστικότητας κατά την αξιολόγηση όλων των νέων νομοθετικών προτάσεων.

Τέλος, επισήμανε ότι η βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος «θα δώσει νέα πνοή στο ευρωπαϊκό μοντέλο ανάπτυξης ώστε η ενωμένη Ευρώπη να αποτελέσει τη μεγαλύτερη και δυναμικότερη ενιαία αγορά που ενθαρρύνει την καινοτομία, υποστηρίζει την κοινωνική συνοχή, σέβεται το περιβάλλον».

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ ΓΙΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο επιχειρηματικός κόσμος της χώρας τάσσεται υπέρ της δημιουργίας ενός δίκαιου και απλού φορολογικού συστήματος που θα στηρίξει την ανταγωνιστικότητα και θα ενθαρρύνει την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων

Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου «Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, Φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις» κατέθεσε ο ΣΕΒ συμβάλλοντας στην προσπάθεια εκλογίκευσης και απλούστευσης του φορολογικού συστήματος της χώρας, ώστε να ενισχύει παράλληλα κάθε επενδυτική προσπάθεια. Η άντληση φορολογικών εσόδων –επισημαίνεται στα γενικά σχόλια των παρατηρήσεων του ΣΕΒ– πρέπει να αποσκοπεί μόνο στην εξεύρεση των απαραίτητων πόρων για τη χρηματοδότηση των αναγκών του Δημοσίου συμφέροντος και την προσφορά υπηρεσιών κοινής ωφέλειας στον πολίτη. Η φορολογία, τονίζεται, δεν είναι αυτοσκοπός. Ο ΣΕΒ πιστεύει ότι η συστηματική κατάργηση κάθε περιττής δαπάνης, η αποτελεσματική διαχείριση της δημόσιας περιουσίας και των δημοσίων εσόδων για την προσφορά ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών, πρέπει να προδιαγράφει τις ελάχιστες ανάγκες σε φορολογικούς πόρους ετησίως. Η διαφάνεια και η καλή διαχείριση των πόρων, που είναι υποχρέωση της εκάστοτε κυβέρνησης και της δημόσιας διοίκησης, θα περιόριζε σημαντικά τη φορολογική επιβάρυνση όλων όσων φορολογούνται σήμερα αλλά και θα συνέβαλε στην καταστολή της φοροδιαφυγής.

Επιδίωξη όλων των κυβερνήσεων των τελευταίων ετών και των εργοδοτικών οργανώσεων της χώρας είναι η δημιουργία ενός δίκαιου και απλού φορολογικού συστήματος που θα στηρίξει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, θα ενθαρρύνει την ανάληψη επιχειρηματικού κινδύνου αντί να είναι αποτρεπτικό στη δημιουργία πλούτου, θα ενισχύει την δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων εργασίας, θα στηρίζει τις αναπτυξιακές στρατηγικές της χώρας. Πιστεύουμε ακόμη στην ανάγκη να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των φορολογουμένων στο σύστημα για να περιορισθούν η φοροδιαφυγή και η διαφθορά.

Σχόλια επί του Σχεδίου

Δυστυχώς δεν διαφαίνονται τομές οι οποίες θα ανατρέψουν το καθεστώς των τελευταίων τριάντα ετών, ενώ διακρίνεται μία μεγάλη διστακτικότητα στη λήψη αποφάσεων για σημαντικές αλλαγές και για την υιοθέτηση σύγχρονων και καινοτόμων λύσεων. Για άλλη μια φορά θα πρέπει να αναμένονται διευκρινιστικές εγκύκλιοι και υπουργικές αποφάσεις για να αποσαφηνισθεί και πάλι το πλαίσιο. Παρατηρείται η επαναφορά παλαιών πρακτικών και η συνεχής προσπάθεια να επιβαρυνθούν οι επιχειρήσεις ακόμα περισσότερο και τα στελέχη τους, ώστε να μην χαθούν έσοδα από την αναγκαία και μικρή μόνο μείωση των συντελεστών.

Με αυτές κατ' αρχήν τις επιφυλάξεις επισημαίνονται-ορισμένα από τα θετικά σημεία του νέου νόμου, όπως:

- Την προσπάθεια δημιουργίας ενός σταθερού και προβλέψιμου για τα επόμενα 4 χρόνια φορολογικού πλαισίου.
- Τη μείωση, έστω και σταδιακά, των φορολογικών συντελεστών των επιχειρήσεων. (Πρέπει βέβαια να τονισθεί ότι παρά τις μειώσεις η Ελλάδα θα εξακολουθεί να κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με τον υψηλότερο συντε-

λεστή μετά τη Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία και μαζί με την Ισπανία. Άλλωστε το 25% ας συγκριθεί με το 12,5% ή το 15% που υιοθετούν χώρες, όπως η Κύπρος και η Βουλγαρία.)

- Διευκολύνει την προσφυγή στη Δικαιοσύνη με σημαντικό περιορισμό της προκαταβολής από 25% σε 10% επί της διαφοράς φόρου και των προστίμων για την επίλυση διαφορών μέσα από τα φορολογικά δικαστήρια όσων αισθάνονται ότι αδικούνται από τον φορολογικό έλεγχο, πράγμα που θα περιορίσει και τη διαφθορά. Η Αναβάθμιση της Φορολογικής Δικαιοσύνης και η Ταχεία Απονομή της Δικαιοσύνης προϋποθέτει, πέρα από τη μείωση της προκαταβολής του 10%, και τη δημιουργία Ειδικού Δικαστικού Σώματος Φορολογικών Δικαστών. Είναι επιτακτική ανάγκη οι προσλήψεις και η εκπαίδευση σε βάθος των Φορολογικών Δικαστών στο Φορολογικό Δίκαιο και στη Λογιστική (Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, Κοστολόγηση και Δ.Λ.Π.) Εύλογος στόχος θα ήταν οι φορολογικές υποθέσεις να εκδικάζονται στο Συμβούλιο της Επικρατείας το πολύ εντός τριετίας από την Προσφυγή στο Πρωτοδικείο.

- Την ενίσχυση των ελληνικών επιχειρήσεων με διεθνή παρουσία με την αναγνώριση του φόρου που έχει καταβληθεί στα μερίσματα θυγατρικών του εξωτερικού.

- Τη θέσπιση φορολογικών κινήτρων για τη χρήση νέων τεχνολογιών, την έρευνα και την καινοτομία.

- Τη θέσπιση φορολογικών κινήτρων για συγχωνεύσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- Την ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων με τη μείωση κατά 50% της προκαταβολής φόρου στις νέες επιχειρήσεις.

- Την προσπάθεια απλούστευσης του συστήματος και περιορισμού της αυθαιρεσίας των φορολογικών ελέγχων με τη θέσπιση καταλόγου εκπιπτόμενων δαπανών των επιχειρήσεων. *Η σχετική διάταξη πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτε-*

ρα διότι, όπως έχει στο σχέδιο νόμου με τη δεσμευτική λέξη «αποκλειστικά», μπορεί να δημιουργήσει αντίθετα αποτελέσματα από τα επιδιωκόμενα. Ο πίνακας των δαπανών θα πρέπει να είναι δεσμευτικός για τον έλεγχο και να περιλαμβάνει κατηγορίες δαπανών μετά από ευρύτερο διάλογο με τις επιχειρήσεις και μετά από καταγραφή της νομολογίας που προκύπτει από τα φορολογικά δικαστήρια και τις αντίστοιχες διοικητικές ρυθμίσεις, που έχουν κατά καιρούς εκδοθεί. Ίσως περιορίσει τα περιθώρια συναλλαγής στους ελέγχους.

- Τη μείωση του φορολογουμένου εισοδήματος φυσικών προσώπων μέσα από την αύξηση των συντελεστών για δαπάνες που αφορούν διδάκτρα φροντιστηρίων, ιατροφαρμακευτικές δαπάνες και τόκους δανείων πρώτης κατοικίας.

- Περιορίζονται τα πρόστιμα για τυπικές παραβάσεις του Κώδικα.

Σημεία του Σχεδίου που δεν βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα και λειτουργούν αρνητικά στην επίτευξη των στόχων που προαναφέρονται είναι:

1) Η φορολογική επιβάρυνση όλων των μισθωτών από την αναγνώριση ως εισόδημα προς φορολόγηση παροχών σε είδος, στις οποίες προβαίνουν οι επιχειρήσεις προς τους εργαζομένους τους, ακόμα και αυτών που συνδέονται στο πλαίσιο εθίμων, κατά κύριο λόγο, με σημαντικές γιορτές, όπως Χριστούγεννα, Πάσχα κλπ. και είναι κοινωνικού χαρακτήρα. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι το μέτρο θα αυξήσει και το κόστος για τις επιχειρήσεις ή θα οδηγήσει σε ανεπιθύμητες εργασιακές αναταράξεις.

2) Για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας χρειάζονται και στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα καλά αμειβόμενα στελέχη. Τα καθαρά εισοδήματα ενός υψηλόμισθου στελέχους είναι το 44% του συνολικού κόστους του εργοδότη. Κάνει ιδιαίτερα κακή εντύπωση η άδικη και παντελής έλλειψη πρόνοιας για σταδιακή, έστω, μείωση του ανώτατου φορολογικού συντελεστή φυσικών προσώπων που παραμένει στο 40%, παρά το γεγονός ότι αυξάνει το φορολογητέο εισόδημα κυρίως των στελεχών και ιδιαίτερα αυτών που πληρώνουν τους περισσότερους φόρους στη χώρα μας και που έχουν τις μεγαλύτερες κρατήσεις για τη στήριξη του κοινωνικού και ασφαλιστικού συστήματος. Είναι προφανές ότι οι ξένες επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να βρίσκουν τρόπους αμοιβής εκτός Ελλάδος των στελεχών τους, πράγμα που θα τους δίδει πάντα τη δυνατότητα να προσελκύουν και τα καλύτερα στελέχη. Πρόταση του ΣΕΒ είναι η κατά 2% ετησίως μείωση του ανώτατου συντελεστή μέχρι να εξομοιωθεί με τον συντελεστή φορολογίας των νομικών προσώπων.

3) Η μερική μόνον αναγνώριση των δαπανών φιλοξενίας των επιχειρήσεων σε ξένους συνεργάτες κλπ., που πλήττει την επιδιωκόμενη εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και τον εξαγωγικό τους χαρακτήρα και δη μετά την κατάργηση του αφορολόγητου ποσού των εξαγωγών.

4) Οι ασαφείς διατάξεις για το καθεστώς πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων και αναπροσαρμογής παγίων στοιχείων για τις επιχειρήσεις που θα εφαρμόσουν τα Δ.Λ.Π.

5) Δεν διατηρείται η τριετής παραγραφή, αντιθέτως δίδονται νέες παρατάσεις στις φορολογικές αρχές για να κλείσουν υποθέσεις και να κάνουν ελέγχους.

6. Δεν προβλέπει την απρόσκοπτη και έντοκη επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων, όπως την επιστροφή του ΦΠΑ των εξαγωγών, της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος, σε περίπτωση πτώσεως των κερδών ή ζημιογόνου χρήσεως, και του ειδικού φόρου των καυσίμων.

7. Δεν περιορίζει τη φόρο-αποφυγή συντεχνιών και οργανωμένων ομάδων.

Γενική Αξιολόγηση του Σχεδίου

Ο νόμος αυτός δεν είναι απλός και κατανοητός από όλους. Δεν κατατίθεται υπό μορφή κωδικοποιημένου νόμου με ενσωμάτωση των διατάξεών του στον ήδη υπάρχοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που είναι ενημερωμένος μέχρι το Ν. 3259/2004. Επομένως δεν προστατεύεται ο φορολογούμενος με σαφείς διατάξεις, διότι συνεχίζεται η κακή πρακτική σχεδόν όλων των νόμων της χώρας με πάρα πολλές παραπομπές σε άλλους νόμους και, εκτός ελαχίστων ειδικών, ο νόμος αυτός δεν διαβάζεται ούτε μπορεί να γίνει κατανοητός από τους φορολογούμενους στη χώρα μας. Κάθε φορολογούμενος θα συνεχίσει να μην μπορεί να υπολογίζει τον φόρο που του αναλογεί χωρίς εκπλήξεις.

Όλες οι παραγωγικές τάξεις αναμένουν, πράγματι, μια ριζική αναμόρφωση που θα έδινε νέα ώθηση στην οικονομία. Η ιστορία όμως επαναλαμβάνεται, αφού και πάλι δεν φαίνονται τομές οι οποίες θα μπορούσαν να ανατρέψουν πεπατημένες μεθόδους, ενώ διακρίνεται μια διστακτικότητα ως προς τη λήψη δραστικών λύσεων που θα επέτρεπαν τον αντικειμενικό προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος και όχι τυπολατρικά. Δηλαδή συνεχίζει να εξαρτάται η αναγνώριση παραγωγικών δαπανών από την τήρηση τυπολατρικών διαδικασιών αλλά και την εκπλήρωση άλλων υποχρεώσεων που επιβάλλουν άλλες νομοθεσίες (περί ασφαλιστικών ταμείων, διαφημίσεων, δημοτικών τελών κλπ.)

Δεν προβλέπεται η υποχρέωση του υπουργείου Οικονομικών να απαντά εντός μηνός ή άλλου εύλογου χρονικού διαστήματος σε φορολογικά ερωτήματα των πολιτών και των επιχειρήσεων με δεσμευτικό χαρακτήρα για τις ελεγκτικές αρχές.

Ενώ γίνεται μία πρώτη προσπάθεια, το σύστημα δεν είναι εναρμονισμένο με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και πολλά θέματα που αφορούν τις επιχειρήσεις, που σε λίγες εβδομάδες θα πρέπει να ακολουθήσουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για το κλείσιμο του έτους, παραμένουν άλυτα.

Ο ΣΕΒ έγκαιρα και επανειλημμένα έχει παρουσιάσει στο οικονομικό επιτελείο και αυτής της κυβέρνησης προτά-

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΒΕΒΛΙΞΕΙΣ

σεις τις οποίες η κυβέρνηση σε μεγάλο βαθμό δεν έλαβε υπόψη της στο νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα.

Μερικές προτάσεις του ΣΕΒ που δεν έχουν υιοθετηθεί μέχρι σήμερα είναι μεταξύ άλλων:

- Η φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων σε άμεσους φόρους και ειδικούς φόρους κατανάλωσης να είναι μεταξύ των 3 χαμηλότερων των 25 χωρών της Ε.Ε.

- Να καταργηθεί η εισφορά 0,6% επί των δανείων του Ν128/75 που προσαιξάνει πολύ σημαντικά (έως και 20%) το κόστος της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα έναντι των άλλων ευρωπαϊκών.

- Για την αποφυγή τήρησης διπλών βιβλίων με μεγάλο λειτουργικό κόστος για τις επιχειρήσεις, χρήση των Δ.Λ.Π. ως βάση για τον υπολογισμό φόρου, γι' αυτές τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία με βάση τα Δ.Λ.Π.

- Κατάργηση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Το εισόδημα και οι συναλλαγές να προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία που τηρεί η επιχείρηση κατά την κρίση της.

- Εφαρμογή της οδηγίας της Ε.Ε. που προβλέπει απαλλαγή από τον Ε.Φ.Κ. των πετρελαιοειδών, που καταναλώνονται στην παραγωγή, αλλά και ο Ε.Φ.Κ. πετρελαιοειδών, που επιβαρύνουν τις μεταφορές εμπορευμάτων, να ορισθεί στα ελάχιστα επιτρεπτά από την Ε.Ε. επίπεδα, προκειμένου να αντιμετωπισθεί μερικώς το κόστος που δημιουργεί η απόσταση της Ελλάδας από τις Ευρωπαϊκές αγορές και την περιφέρεια από την Αττική. (Πρέπει να έχουμε το χαμηλότερο δυνατό κόστος στην παραγωγή και να φορολογούμε μόνον το κέρδος).

- Να καταργηθούν ή να περιορισθούν όλοι οι φόροι υπέρ τρίτων.

- Αντικατάσταση όλων των φόρων και τελών που επιβαρύνουν τα ακίνητα, με ένα μοναδικό φόρο ακίνητης περιουσίας. Να μην επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις με φόρους περιουσίας για τα ακίνητα που χρησιμοποιούν για τη λειτουργία της επιχείρησης.

- Εισαγωγή του Φ.Π.Α. στην οικοδομή και κατάργηση του φόρου μεταβίβασης τουλάχιστον στην πρώτη μεταβίβαση αλλά και όλων των άλλων φόρων και ιδιαίτερα του χαρτοσήμου σε συμβάσεις για αντιπαροχές και εργολαβίες.

- Συστηματική απλοποίηση σε ασαφείς και αντιφατικές διατάξεις που επιτρέπουν τη συναλλαγή και την αμφισβήτηση. Περιορισμός των Εγκυκλίων που δεν έχουν ισχύ νόμου, εκδίδονται με καθυστέρηση, είναι συχνά ελλιπείς και αντίθετες στο πνεύμα του Νόμου.

- Συνεχής Κωδικοποίηση της Φορολογικής Νομοθεσίας, χωρίς δυσνόητες διατάξεις διάσπαρτες σε φορολογικά και άσχετα νομοσχέδια.

- Το σύνολο της φορολογικής νομοθεσίας, των εγκυκλίων και της νομολογίας να είναι προσβάσιμο στους φορολογούμενους στον δικτυακό τόπο του ΥΠΟΟ.

- Πλήρης αξιοποίηση της τεχνολογίας για τη διαστάυρωση στοχείων.

- Για την προσέλκυση Ξένων Επενδύσεων σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική αναγνώριση δαπανών για υπηρεσίες

που παρέχονται από τις αλλοδαπές μητρικές εταιρείες με συμμετοχή στο κόστος κέντρων που δημιουργούνται για παροχή εμμέσων υπηρεσιών από τον Ξένο Όμιλο προς τις θυγατρικές του.

- Αναγνώριση δικαιωμάτων (royalties) για εμπορικά σήματα και βιομηχανικές μεθόδους στα όρια που ισχύουν στις πλέον ανταγωνιστικά φορολογικά χώρες.

- Η απόρριψη δαπανών που αποσκοπούν σε λογιστικές διαφορές που αυξάνουν σημαντικά τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή να είναι δυνατή μόνον αφού γίνει γραπτή προειδοποίηση για τον συγκεκριμένο τρόπο χειρισμού της δαπάνης από την εφορία σε προηγούμενο έλεγχο.

- Ιδιαίτερα ανταγωνιστικό πλαίσιο για εταιρείες συμμετοχών με συμψηφισμό ζημιών στο εξωτερικό ακόμα και με κέρδη στην Ελλάδα. Να είναι στην επιλογή του φορολογούμενου η δυνατότητα φορολόγησης σε επίπεδο Ομίλου Εταιρειών και όχι κάθε νομικού προσώπου κατά το πρότυπο άλλων χωρών της Ε.Ε. (Γερμανία).

- Οι τοπικοί φόροι και τέλη να έχουν αυστηρά και καθαρά ανταποδοτικό χαρακτήρα και να μην επιτρέπεται η επιβολή φόρων, εισφορών, δασμών, τελών κλπ. από την τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς προηγούμενη έγκριση της κεντρικής κυβέρνησης.

- Να καταργηθούν όλες οι φορολογίες που αποδίδουν ελάχιστα έσοδα στο Δημόσιο.

- Να καταργηθούν τα εναπομείναντα χαρτόσημα και Φ.Κ.Ε. στα Ασφαλιστήρια Συμβόλαια, στις Δανειακές Συμβάσεις και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και να αντικατασταθεί με ΦΠΑ εκεί που υπάρχει τέτοιος φόρος και στις άλλες ευρωπαϊκές αγορές.

Το Φορολογικό μας Σύστημα συνεχίζει να μην είναι απλό, δεν είναι Αναπτυξιακό, δεν είναι Διεθνώς Ανταγωνιστικό. Το Φορολογικό μας Σύστημα συνεχίζει να αποτρέπει τη δημιουργία πλούτου στη χώρα μας από Έλληνες και Ξένους, δεν ενθαρρύνει την ανάληψη επιχειρηματικού κινδύνου, δεν ενισχύει την απασχόληση.

Καταλήγοντας, ο ΣΕΒ επισημαίνει ότι τα σχόλια αυτά και οι φορολογικές ρυθμίσεις που προτείνονται στη λογική αυτού του νομοσχεδίου μπορούν να βελτιώσουν περαιτέρω και σε κάποιο βαθμό το φορολογικό πλαίσιο. Από μόνα τους, όμως, δεν αρκούν για την αναμενόμενη επενδυτική έκρηξη. Αυτό προϋποθέτει την υιοθέτηση μιας άλλης φορολογικής λογικής.

Θα πρέπει να αναμένονται και οι ρυθμίσεις του Αναπτυξιακού και παράλληλα η απλοποίηση όλου του Ρυθμιστικού πλαισίου, που αφορά στη λειτουργία των επιχειρήσεων για να γίνει κάποια βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Είναι κρίμα, διότι χάνεται άλλη μια ευκαιρία αφού μια ριζική φορολογική αναμόρφωση, που μαζί με μερικά άλλα μέτρα πολύ μικρότερου κόστους θα έδιναν νέα ώθηση στην οικονομία, φαίνεται να μην μπορεί να υλοποιηθεί ακόμα και από μία νέα κυβέρνηση με προοπτικές τετραετίας. ♦

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1998-2003

Τα συμπεράσματα εκτεταμένης έρευνας του Παρατηρητηρίου Ανταγωνιστικότητας του ΣΕΒ, προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των επενδυτικών στρατηγικών στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, σύμφωνα με το μέγεθος και τις επενδύσεις τους

Οπως αποδεικνύεται από την έρευνα διαφόρων στοιχείων που μελέτησε και επεξεργάστηκε το τμήμα Έρευνας και Ανάλυσης του ΣΕΒ, γνωστό και ως Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας, οι ελληνικές επιχειρήσεις επενδύουν κατά τα τελευταία έτη σε νέο εξοπλισμό. Στόχος της έρευνας αυτής ήταν να διαπιστωθούν τα αποτελέσματα των επενδυτικών στρατηγικών που εφαρμόστηκαν από το 1998 έως το 2003 και να απαντηθούν ερωτήματα όπως: 1) Οι επενδύσεις καθιστούν τις επιχειρήσεις περισσότερο ανταγωνιστικές; 2) Πώς εκφράζεται αυτό; 3) Με αύξηση των πωλήσεων ή με μεγαλύτερα κέρδη; 4) Τι συμβαίνει με όσους δεν επενδύουν. Αντιμετωπίζουν ελλείμματα ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης; Πριν από το 2001 υπήρξε μια περίοδος ενάρτου κύκλου αυξημένων επενδύσεων, βελτίωσης κερδοφορίας και περαιτέρω χρηματοδότησης νέων επενδύσεων. Ακόμη όμως και από το 2001 και μετά, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ίδιας έρευνας, αν και επικρατεί ένα σχετικά περισσότερο συγκρατημένο κλίμα, φαίνεται ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις συνεχίζουν να πραγματοποιούν επενδύσεις.

Από τα στοιχεία ενός δείγματος 2.847 βιομηχανικών επιχειρήσεων που μελετήθηκαν στην έρευνα αυτή προκύπτει ότι οι ακαθάριστες επενδύσεις τους ανήλθαν σε 3,3 δις ευρώ το 1999. Το έτος 2000 εκτιμάται ότι ήταν ακόμη περισσότερες (αλλά το ακριβές μέγεθος δεν είναι διαθέσιμο γιατί έγινε και λογιστική αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων), ενώ το 2001 το ύψος των επενδύσεων τους ξεπέρασε τα 3 δις ευρώ, το 2002 έφθασε τα 2,1 δις ευρώ και, τέλος, το 2003 ήταν περίπου 1,5 δις ευρώ.

Το πρώτο βασικό συμπέρασμα της έρευνας αυτής είναι ότι εμφανίζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ ομάδων επιχειρήσεων, οι οποίες παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά :

1) **Οι μεγάλες επιχειρήσεις** κατά την περίοδο 1999-2000 πραγματοποίησαν πολλές επενδύσεις σε συμμετοχές τις οποίες και διατήρησαν τα επόμενα έτη. Το γεγονός αυτό δείχνει μια τάση επέκτασης με στρατηγική επιλογή τις συνεργασίες. Το ποσοστό των συμμετοχών επί των παγίων τους φτάνει το 2003 περίπου στο 35% έναντι 21.3% το 1999.

2) **Οι μεσαίες και οι μικρές επιχειρήσεις** που επενδύουν με εντονότερους ρυθμούς επιτυγχάνουν ταχύτερη αύξηση των πωλήσεων και των κερδών τους σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις με βραδύτερους ρυθμούς επενδύσεων.

3) **Οι βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού** επενδύσεων βρίσκονται σε έναν φαύλο κύκλο χαμηλής αύξησης ή και μείωσης παγίων από τη μία μεριά, και περισσότερων επιδόσεων από την άλλη. Ο χαμηλός ρυθμός αύξησης των πωλήσεων και των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων αυτών έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δυνατοτήτων για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Η αύξηση όμως των πωλήσεων φαίνεται ότι δεν είναι δυνατή χωρίς νέες επενδύσεις.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα χαρακτηριστικά της κάθε μίας από τις παραπάνω ομάδες επιχειρήσεων.

ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σε ένα δείγμα 2.847 βιομηχανικών επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία για όλη την περίοδο από το 1998 έως το 2003, γίνεται διάκριση με κριτήριο τον όγκο των παγίων το 2003. Δημιουργούνται τρεις ομάδες επιχειρήσεων:

• **Το 20% των επιχειρήσεων που είχαν τα περισσότερα πάγια.** Οι επιχειρήσεις αυτές συγκεντρώνουν το 90,4% των συνολικών παγίων. Το ύψος των παγίων τους κυμαίνεται από 3,4 εκατ. ευρώ έως 2.775,1 εκατ. ευρώ.

• **Το 20% των επιχειρήσεων με τα λιγότερα πάγια** οι οποίες συγκεντρώνουν μόλις το 0,3% των συνολικών παγίων. Το ύψος των παγίων τους κυμαίνεται από 0 έως 233 χιλ. ευρώ.

• **Το υπόλοιπο 60% των επιχειρήσεων με το 9,3% του συνόλου των παγίων.** Το ύψος των παγίων τους κυμαίνεται από 233 χιλ. ευρώ έως 3,4 εκατ. ευρώ.

Οι επιχειρήσεις με τα περισσότερα πάγια αυξάνουν συνεχώς τα μερίδιά τους στο σύνολο των επιχειρήσεων το 1998, το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια συγκεντρώναν περίπου το 87% του συνόλου σε αντίθεση με το 90,4% το 2003. Εάν αφαιρεθούν οι συμμετοχές από τα πάγια η εικόνα δεν αλλάζει πολύ: το 1998 το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια συγκεντρώναν το 83,9% του συνόλου, ενώ το 2003 το ποσοστό αυτό διαμορφώθηκε στο 85,9%. Η διαφορά εντοπίζεται στο πρώτο 5% των βιομηχανιών οι οποίες αύξησαν τη συγκέντρωση παγίων περισσότερο από 6 μονάδες (από 67,9% το 1998 σε 74,6% το 2003),

ενώ χωρίς τον υπολογισμό των συμμετοχών η αντίστοιχη αύξηση είναι περίπου 3 μονάδες (από 61,7% το 1998 σε 64,7% το 2003).

Από το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια: το 74% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με τις περισσότερες πωλήσεις και το 71,2% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με το περισσότερο προσωπικό.

Επομένως, το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια αποτελείται κυρίως από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του δείγματος.

Αντίθετα, από το 20% των επιχειρήσεων με τα λιγότερα πάγια: το 48,9% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με τις μικρότερες πωλήσεις και το 46% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων με το λιγότερο προσωπικό.

Παρόλα αυτά το 96,8% των επιχειρήσεων με τα λιγότερα πάγια είναι μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τα κριτήρια της Ε.Ε., δηλαδή έχουν λιγότερους από 50 απασχολούμενους και μικρότερες από 9.000.000 ευρώ πωλήσεις.

Σε κάθε μία από τις τρεις παραπάνω ομάδες επιχειρήσεων γίνεται διάκριση με κριτήριο την ταχύτητα αύξησης των παγίων τους. Δημιουργούνται τρεις υποομάδες επιχειρήσεων, μέσα σε κάθε ομάδα:

- **Το 20% των επιχειρήσεων που πραγματοποίησαν τις μεγαλύτερες επενδύσεις (ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων).** Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις με τη μεγαλύτερη αύξηση των παγίων τους από το 1998 έως το 2003.

- **Το 20% των επιχειρήσεων που συρρικνώθηκαν ως προς τα πάγια στοιχεία τους (βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων).** Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις με τη μεγαλύτερη μείωση των παγίων τους μεταξύ 1998 και 2003.

- **Το 60% των ενδιάμεσα αναπτυσσόμενων εταιρειών (ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων).** Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις με ενδιάμεση μέση ετήσια μεταβολή στα πάγια τους στην ίδια περίοδο.

ΜΕΓΑΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ :

Εμφαση στις συμμετοχές

Η μεγάλη αύξηση των παγίων πραγματοποιείται στη διετία 1999-2000. Όμως, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, στην αύξηση των παγίων το 2000 περιέχεται και η λογιστική αναπροσαρμογή της αξίας οικοπέδων και κτιρίων που έγινε εκείνη τη χρονιά. Στη συνέχεια η αύξηση περιορίζεται.

Σε αυτήν τη διετία, οι βιομηχανίες ταχύτερου και ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις συμμετοχές, που αυξάνονται από 16,3% σε 40,14% των παγίων των επιχειρήσεων ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων, και από 27,5% σε 42% των

παγίων των επιχειρήσεων ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων.

Η επίδραση των επενδύσεων είναι ευεργετική στις πωλήσεις. Δεν υπάρχει όμως μεγάλη συσχέτιση μεταβολής πωλήσεων και επενδύσεων, δηλαδή τα κέρδη πωλήσεων δεν είναι έντονα διαφοροποιημένα μεταξύ βιομηχανιών ταχύτερου και ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων. Τα τελευταία δε δύο έτη, 2002 και 2003, δεν είναι διαφοροποιημένα ούτε ως προς τις βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων.

Επίσης, ούτε ως προς το μικτό και το λειτουργικό περιθώριο παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση. Σε ορισμένες μάλιστα χρονιές, οι επιδόσεις των επιχειρήσεων ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων είναι δυσμενέστερες από τις άλλες επιχειρήσεις.

Υπό αυτές τις συνθήκες οι βιομηχανίες ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων αντλούν κεφάλαια για την πραγματοποίηση των επενδύσεών τους μέσω δανείων.

Η σχέση "τραπεζικά δάνεια προς ξένα κεφάλαια" για αυτή την ομάδα επιχειρήσεων έχει αυξητική τάση και είναι μεγαλύτερη από των άλλων δύο ομάδων. Το 2003 ειδικότερα, τα τραπεζικά δάνεια αποτελούν σχεδόν το 70% των ξένων κεφαλαίων.

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει η σχέση "χρηματοοικονομικές δαπάνες προς τραπεζικά δάνεια" από την οποία προκύπτει ότι οι μεγαλύτερες βιομηχανίες εξασφαλίζουν ευνοϊκότερους όρους για τα δάνειά τους. Η διαφορά ξεπερνά τις τέσσερις μονάδες το 2003.

ΜΕΣΑΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ :

Οι επενδύσεις προωθούν τις πωλήσεις

Στις μεσαίες βιομηχανίες, με κριτήριο το μέγεθος των παγίων υπάρχει έντονη συσχέτιση των κερδών σε πωλήσεις με την επενδυτική επίδοσή τους. Όσες επενδύουν με ταχύτερους ρυθμούς αυξάνουν τις πωλήσεις ταχύτερα από τις άλλες.

Σε όλα τα έτη της περιόδου οι βιομηχανίες ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων, πραγματοποιούν μεγαλύτερες αυξήσεις πωλήσεων από τις βιομηχανίες ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων, οι οποίες με τη σειρά τους είναι σε καλύτερα επίπεδα από εκείνες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων.

Οι συμμετοχές αποτελούν μικρό ποσοστό των παγίων που δεν ξεπερνά το 5%, έναντι περίπου 1% το 1998. Εν τούτοις, η τάση για τη σημασία των συμμετοχών είναι αυξητική, όπως και στις μεγάλες βιομηχανίες.

Οι επιχειρήσεις ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων μέχρι το 2002 δανείζονταν λιγότερο από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Φαίνεται μια αξιοσημείωτη αύξηση δανείων το 2001 η οποία όμως δεν συνδυάζεται με μεγαλύτερες επενδύσεις, καθώς η αύξηση παγίων το 2001 ήταν μικρότερη από το 2000.

Τη χαμηλότερη σχέση κόστους πωλήσεων προς πωλήσεις την εξασφαλίζουν σε όλα τα έτη οι επιχειρήσεις που έκαναν τις περισσότερες επενδύσεις. Το γεγονός αυτό τις κάνει ανταγωνιστικότερες και τελικά

παρουσιάζουν καλύτερα αποτελέσματα από τις βιομηχανίες χαμηλότερων επενδύσεων.

Το λειτουργικό περιθώριο όπως και το ποσοστό καθαρού αποτελέσματος επί των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερο στις βιομηχανίες ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων από ό,τι στις βιομηχανίες ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων.

Τις περισσότερες πωλήσεις ανά απασχολούμενο από το 2000 και ύστερα τις είχαν οι επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν τις μεγαλύτερες επενδύσεις κατά την περίοδο 1998-2003. Θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι οι υψηλές πωλήσεις ανά απασχολούμενο αποδίδονται στο ότι η αύξηση παγίων οδήγησε τις βιομηχανίες σε εκμηχάνιση της παραγωγής και μείωση του προσωπικού. Όμως οι επιχειρήσεις που αύξησαν περισσότερο τα πάγια τους είχαν παράλληλα και μεγαλύτερες αυξήσεις προσωπικού από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις σε όλα τα έτη της περιόδου.

ΜΙΚΡΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ :

Πορεία ανάλογη με τη μεσαία

Οι μικρότερες βιομηχανίες του δείγματος παρουσιάζουν παρόμοια χαρακτηριστικά με τις μεσαίες βιομηχανίες. Συγκεκριμένα:

- Οι επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν τις περισσότερες επενδύσεις πέτυχαν μεγαλύτερες αυξήσεις στις πωλήσεις τους σε όλα τα έτη της περιόδου.
- Τα κέρδη ανταγωνιστικότητας κόστους είναι μεγαλύτερα σε όλα τα έτη με εξαίρεση το 2003 για τις επιχειρήσεις που αύξησαν τα πάγια τους.
- Τα τραπεζικά δάνεια των μικρών επιχειρήσεων είναι περιορισμένα σε σχέση με τις μεσαίες και τις μεγάλες και οι όροι σύναψής τους λιγότερο ευνοϊκοί.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΒΡΑΔΥΤΕΡΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι 2.847 επιχειρήσεις ομαδοποιούνται σε 20% ταχύτερου, 60% ενδιάμεσου και 20% βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων, άσχετα από το μέγεθός τους.

Προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων υστερούν, έναντι των υπολοίπων, σε αύξηση των πωλήσεων και σε περιθώριο λειτουργικού αποτελέσματος και τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας, που συνεπώς αντιμετωπίζουν, γίνονται ολοένα και περισσότερα.

Οι βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων βρίσκονται σε μία συνεχή πορεία χαμηλής αύξησης πωλήσεων και μικρού λειτουργικού περιθωρίου το οποίο κατά το 2003 δεν ξεπερνά το 2,7% των πωλήσεων.

Το γεγονός αυτό όμως έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό επί μονίμου βάσεως των δυνατοτήτων τους για την πραγματοποίηση επενδύσεων οπότε και συνεχίζουν να βρίσκονται σε δυσμενέστερη κατάσταση από τις άλλες βιομηχανίες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Από την προσεκτική μελέτη των αποτελεσμάτων της έρευνας του Παρατηρητηρίου Ανταγωνιστικότητας του ΣΕΒ αναδεικνύονται οι παρακάτω ενδείξεις σκόπιμων εστιασμένων πολιτικών.

1. Πολιτικές επέκτασης σε νέες αγορές για τις μεγαλύτερες βιομηχανίες : Οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής πραγματοποιούν επενδύσεις δίνοντας έμφαση στη δικτύωσή τους, γεγονός που αποδεικνύεται από την αύξηση των συμμετοχών τους. Αυξάνουν δηλαδή το δυναμικό τους, κυρίως με τη μορφή συνεργασιών, αλλά αυτό δεν τις οδηγεί σε ανάπτυξη πωλήσεων. Συνεπώς υπάρχει δυναμικό το οποίο παραμένει ανεκμετάλλευτο. Είναι σκόπιμες πολιτικές που θα αξιοποιούν τις συμπράξεις, τις οποίες ήδη αναπτύσσουν οι μεγάλες βιομηχανίες με στόχο να εκδηλωθούν κέρδη πωλήσεων στη βασική επενδύουσα επιχείρηση.

2. Πολιτικές προώθησης νέων επενδυτικών προγραμμάτων για βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων: Οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής είναι εκγλωβισμένες σε μια δυσμενή κατάσταση χαμηλών πωλήσεων. Η μείωση των παγίων αυτών των βιομηχανιών εμποδίζει τον εκσυγχρονισμό, την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους. Χρειάζονται μια αρχική επενδυτική ώθηση προκειμένου να ξεπεράσουν αυτά τα εμπόδια και να πραγματοποιήσουν επενδύσεις που θα αυξήσουν τις παραγωγικές τους δυνατότητες.

Μεγάλη σημασία για αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων έχουν τα κριτήρια με τα οποία θα δίνονται οι επιδοτήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Κατά πρώτο λόγο αυτή η ομάδα επιχειρήσεων περιλαμβάνει βιομηχανίες με υγιή κεφαλαιακή και χρηματοοικονομική διάρθρωση. Δεν πρέπει να αποκλεισθούν ή να μειωθούν οι δυνατότητές τους για συμμετοχή στα κίνητρα των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Όμως, οι όποιες ενισχύσεις θα είναι χρήσιμο να δίνονται και με την αίρεση ότι θα πραγματοποιούν συγκεκριμένα αποτελέσματα αύξησης πωλήσεων και αποτελεσμάτων στο μέλλον.

3. Πολιτικές προώθησης νέων επενδυτικών προγραμμάτων με κριτήριο τις μελλοντικές αυξήσεις πωλήσεων για μεσαίες βιομηχανίες: Οι επιχειρήσεις αυτές παρουσιάζουν υψηλή συσχέτιση υψηλών επενδύσεων και αυξανόμενων πωλήσεων. Υπάρχει κάθε λόγος να ενθαρρυνθεί αυτή η σχέση και στο μέλλον.

4. Πολιτικές ενθάρρυνσης νέων επενδυτικών προγραμμάτων και βελτίωσης των όρων χρηματοδότησης για μικρές βιομηχανίες: Η μικρή βιομηχανία παρουσιάζει παρόμοια εικόνα με τη μεσαία. Η πραγματοποίηση επενδύσεων για αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων οδηγεί σε αύξηση των πωλήσεων και των κερδών χωρίς όμως μεγάλες διαφοροποιήσεις όπως, στη μεσαία βιομηχανία. Εκείνο που την διαφοροποιεί από τις υπόλοιπες κατηγορίες είναι η πολύ μικρή δικτύωσή της και οι όροι εξασφάλισης ξένων κεφαλαίων. ♦

Ο ΣΕΒ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΜΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Παρατηρήσεις και θέσεις του Συνδέσμου σχετικά με την έκθεση Wim Kok για την ενδιάμεση αναθεώρηση των στόχων της Στρατηγικής της Λισαβόνας

Η έκθεση Wim Kok επιβεβαιώνει αυτό που όλοι γνωρίζουμε: ότι η ατζέντα της Λισαβόνας δεν υλοποιείται όπως έχει συμφωνηθεί και ότι εάν δεν επιταχύνουμε την υιοθέτηση της συμφωνημένης νομοθεσίας στα κράτη-μέλη και των μεταρρυθμίσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο δεν θα καταφέρουμε να καλύψουμε τη διαφορά ανταγωνιστικότητας που έχουμε σε σχέση με τη Βόρεια Αμερική και την Ιαπωνία. Η έκθεση σωστά αποδίδει την ευθύνη της ελλιπούς υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας στις εθνικές κυβερνήσεις και τις εθνικές κοινωνίες που αποστρέφονται ή φοβούνται την αλλαγή σε μία εποχή στην οποία όλοι συμφωνούμε ότι η αλλαγή είναι αυτό που χρειαζόμαστε. Η πορεία αυτή υποσκάπτει τη δυνατότητά μας να επιτυγχάνουμε στο μέλλον τους στόχους που θέτουμε για τη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού μοντέλου και την κοινωνική συνοχή.

Είναι σημαντικό ότι στο παρελθόν αφιερώσαμε σημαντικούς πόρους και προσπάθειες για να εξασφαλίσουμε την ποιότητα του περιβάλλοντος, την ποιότητα ζωής και ένα μοντέλο κοινωνικής συνοχής. Αποτέλεσμα είναι ότι η Ευρώπη ξεχωρίζει ως παράδειγμα του σύγχρονου πολιτισμού σε όλο τον κόσμο.

Η ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού χώρου δημιούργησε νέες δυνατότητες για ανάπτυξη και πρόοδο στο πρόσφατο παρελθόν. Όμως, όλοι αναγνωρίζουμε ότι το προηγούμενο μοντέλο διακυβέρνησης έχει φτάσει τα όριά του. Χρειάζεται να αναπροσανατολίσουμε τις προσπάθειές μας και να υλοποιήσουμε τις αναγκαίες προσαρμογές και βελτιώσεις. Μπορούμε να συνεχίσουμε να απολαμβάνουμε τις επιτυχίες του παρελθόντος μόνον εάν αρχίσουμε να ενεργούμε με διαφορετική επικέντρωση στο μέλλον. Χρειάζεται να ανανεώσουμε τη δέσμευσή μας για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας, να επιταχύνουμε τη διαδικασία αλλαγών στα κράτη-μέλη και στην Ένωση.

Είτε θα αλλάξουμε είτε θα αναγκασθούμε να επιβραδύνουμε την πορεία της Ένωσης στο μέλλον. Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι η νέα μείζων επιδίωξη, στην οποία χρειάζεται να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας.

Σήμερα δεν έχει πλέον ισχύ η συνταγή επιτυχίας που ίσχυσε στη μεταπολεμική περίοδο, στην οποία η επιχειρηματική δράση στηρίχθηκε σε σοφά επιλεγμένες στρατηγικές υπό την καθοδήγηση ιεραρχικών δομών που λειτουργούσαν αποτελεσματικά. Στην πραγματικότητα αυτή η συνταγή δεν υπήρξε ποτέ συστατικό στοιχείο της επιτυχίας της δυτικής φιλελεύθερης κοινωνίας και του πολιτισμού της. Αντίθετα, η αφθονία ατομικών πρωτοβουλιών, θάρρους και ανάληψης κινδύνων σε μία κοινωνία που ενεθάρρυνε τέτοια χαρακτηριστικά είχε ως αποτέλεσμα ένα πλουραλιστικό κόσμο και μία πολλαπλότητα προσπαθειών. Σήμερα χρειάζεται να επανεφεύρουμε τα βασικά στοιχεία του μοντέλου μας.

Χρειαζόμαστε μία κοινωνία που επιχειρείν που θα παίξει ηγετικό ρόλο στον κόσμο μας. Υπάρχουν δύο βασικές προϋποθέσεις.

Πρώτον, πρέπει να αρθούν όλα τα υπάρχοντα εμπόδια στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Δεν αναφέρονται

μόνον στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Το όλο σύστημα κανονιστικών ρυθμίσεων θέτει εμπόδια στις επιχειρήσεις, υφιστάμενες και νέες. Πολλοί από τους υφιστάμενους νόμους, διαδικασίες, κανονισμούς νοθεύουν τον φιλελεύθερο χαρακτήρα της κοινωνίας. Στο όνομα του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας του περιβάλλοντος, του πολιτισμού, του καταναλωτή, πολλοί υφιστάμενοι κανονισμοί συχνά εξυπηρετούν τα στενά συμφέροντα γραφειοκρατιών ή ειδικών ομάδων οργανωμένων βάσει σύνθετων σχέσεων εξουσίας που εμποδίζουν την ανάπτυξη και την πρόοδο. Χρειαζόμαστε ένα απλοποιημένο, σαφές, λιτό και περισσότερο σταθερό κανονιστικό περιβάλλον. Ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που τις απαιτήσεις του θα μπορεί να προβλέπει ένα στέλεχος με ελάχιστη αβεβαιότητα και θα μπορεί να τις ικανοποιεί με ασήμαντο κόστος προσαρμογής σε εύλογο χρόνο, για τις επιχειρήσεις. Χρειαζόμαστε ανοικτές και απελευθερωμένες αγορές που λειτουργούν αποτελεσματικά, προωθούν τον ανταγωνισμό και ανταμείβουν τις επιτυχείς πρωτοβουλίες αυτών που τολμούν, που δέχονται να διακινδυνεύσουν τα κεφάλαιά τους.

Δεύτερον, το άτομο πρέπει να αποκτήσει κεντρική θέση ξανά. Η απρόσωπη και ευρέως διάχυτη ευθύνη του κυβερνητικού «συστήματος» να παράξει αποτελέσματα παρεμποδίζει την απόδοση του ιδιωτικού τομέα. Το άτομο χρειάζεται να σκέπτεται και να ενεργεί ως επιχειρηματίας. Κάθε άτομο σε μία μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση αποτελεί ιδιαίτερο δυναμικό γι' αυτήν που μπορεί να κάνει διαφορά μεταξύ μοναδικότητας και μετριότητας, μεταξύ επιτυχίας και αποτυχίας. Χρειαζόμαστε περισσότερα «επιχειρούντα», πηγαία και καινοτομικά άτομα που έχουν φιλοδοξίες, μπορούν να εκκινήσουν νέες πρωτοβουλίες, έχουν ικανότητες να ηγούνται και να συνεργάζονται και δεν φοβούνται να θέτουν φιλόδοξους στόχους και να αναλαμβάνουν την ευθύνη της επίτευξής τους. Ως εκ τούτου χρειαζόμαστε συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που προικίζουν τα άτομα με τέτοιες αξίες και ικανότητες και διδάσκουν την επιχειρηματικότητα και την ανάληψη εύλογων κινδύνων, εκπαιδευτικά συστήματα που καλλιεργούν τη δια βίου μάθηση και ανάπτυξη του ατόμου, που είναι ενεργοί παραγωγοί νέας γνώσης, που καινοτομούν, εκπαι-

δευτικά συστήματα που διατηρούν στενή σχέση με τις τεχνολογικές αλλαγές και τις εξελίξεις στην πραγματική ζωή και υπηρετούν την κοινωνία της γνώσης. Χρειάζεται να αλλάξουμε το μοντέλο του κεντρικά καθοδηγούμενου εκπαιδευτικού συστήματος του ενός βιβλίου, της περιορισμένης ύλης, που εμποδίζει την πρωτοβουλία δασκάλων, καθηγητών και ερευνητών, αποθαρρύνει την αριστεία και προωθεί τη μετριότητα.

Οι συνθήκες μέσα στις οποίες εργάζονται οι επιχειρήσεις και λειτουργούν οι κοινωνίες μας αλλάζουν με γρήγορους ρυθμούς. Το ευρώ περιόρισε τον συναλλαγματικό κίνδυνο σε δώδεκα εθνικές αγορές, ενθάρρυνε τον ανταγωνισμό και την ολοκλήρωση της αγοράς και βελτίωσε το δυναμικό επενδύσεων στην ευρωζώνη. Επιπλέον, οι χρηματοδοτικές συνθήκες έχουν βελτιωθεί σημαντικά ως αποτέλεσμα της προόδου για την ενοποίηση των χρηματοοικονομικών αγορών. Παρά τις ευνοϊκές όμως αυτές εξελίξεις και τα βελτιωμένα επιχειρηματικά αποτελέσματα η επενδυτική δραστηριότητα στην ευρωζώνη υπήρξε πολύ αδύνατη τα τελευταία τρία χρόνια.

Δυστυχώς δεν γίνονται επενδύσεις διότι, είναι ακόμη δύσκολο εξαιτίας της υψηλής φορολογίας, του υψηλού μη μισθολογικού κόστους της εργασίας, και του υψηλού κόστους παραγωγής, της γραφειοκρατίας. Όλοι αυτοί οι παράγοντες περιορίζουν την αναπτυξιακή μας δυναμική, ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιείται μία μετακίνηση δραστηριοτήτων κυρίως των μεγάλων επιχειρήσεων σε χώρες χαμηλού εργασιακού κόστους, όπως η Κίνα και η Ινδία.

Η ορατή πρόοδος μεταρρυθμίσεων στις αγορές προϊόντων και εργασίας μπορεί να αυξήσει την επιχειρηματική εμπιστοσύνη με δυνατότητες ταχύτερης ανόδου της παραγωγικότητας και βελτίωσης της αποδοτικότητας των νέων επενδύσεων. Όμως οι περισσότερες κυβερνήσεις δεν έχουν τη διάθεση να προχωρήσουν και να αναλάβουν το βραχυπρόθεσμο πολιτικό κόστος που έχουν τέτοιες μεταρρυθμίσεις, θυσιάζοντας το μέλλον και την πρόοδο της κοινωνίας.

Ταυτόχρονα, αναπτύσσονται νέες δυναμικές με μακροχρονιότερη σημασία. Η μεγάλη αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου και η ανατίμηση του ευρώ αποτελούν τέτοιες εξελίξεις. Η γήρανση των ευρωπαϊκών πληθυσμών και οι πιέσεις που δημιουργεί στα συστήματα υγείας και συνταξιοδοτήσεων έχουν σοβαρές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στο κοινωνικό μας μοντέλο και στην ικανότητά μας να ανταποκρινόμαστε στη βασική προσδοκία για συνεχώς αυξανόμενη ευημερία. Η εισροή μεταναστών αποτέλεσε θετική αντίδραση στις ανάγκες της οικονομίας, αλλά δημιουργεί νέες πιέσεις στις υπάρχουσες δομές και απαιτεί περισσότερη ανοχή και μία νέα ισορροπία στις κοινωνίες μας. Οι γεωπολιτικές εντάσεις απαιτούν γρήγορη και σοφή αντιμετώπιση όλων αυτών των προκλήσεων από μία ισχυρή και ενωμένη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πώς αντιμετωπίζουμε αυτές τις προκλήσεις;

Μερικοί προτείνουν μέτρα προστασίας από το κράτος και περισσότερο χρόνο προσαρμογής. Ποιός όμως μπορεί να υποστηρίξει ότι δεν υπάρχουν σήμερα πολύ στενά περιθώρια και δυνατότητες για τέτοια προστασία στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία και τα παγκόσμια συστήματα διακυβέρ-

νησης; Ο ΣΕΒ και η UNICE πανευρωπαϊκά στηρίζουν την ταχύτερη και πιο αποτελεσματική προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας μέσα στα χρονικά πλαίσια που αρχικά συμφωνήσαμε. Αυτό προϋποθέτει επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων, μεγαλύτερη αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών-μελών και ένα ευρύτερο πνεύμα συνεργασίας και μικρότερης ευαισθησίας στην προστασία των κυριαρχικών δικαιωμάτων κάθε χώρας για το κοινό ευρύτερο συμφέρον της Ευρώπης.

Οι επιλογές για τη δεύτερη φάση υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας

Οι τρεις άξονες για τη νέα δράση: Καθώς η Ευρώπη εισέρχεται στη δεύτερη φάση της στρατηγικής της Λισαβόνας μέσα σε ένα περιβάλλον με τους κινδύνους, τις δυνατότητες, τις προκλήσεις και τις δυσκολίες που περιγράφονται παραπάνω, χρειάζεται να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας σε τρεις άξονες:

- Την εξασφάλιση υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος, που αποτελεί προϋπόθεση για την επίδωξη όλων των στόχων της Λισαβόνας.
- Τη βελτίωση της διακυβέρνησης των προσπαθειών για την υλοποίηση της στρατηγικής τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Την επικέντρωση των προσπαθειών σε ορισμένους κρίσιμους στόχους, από την επίτευξη των οποίων θα εξαρτηθεί η ικανότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιτύχει και άλλους παράλληλους στόχους σε όλες τις περιοχές δράσεων της στρατηγικής της Λισαβόνας.

– **Το μακροοικονομικό περιβάλλον:** Η οικονομική ανάπτυξη και η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία και η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων, η ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης, η κοινωνική δικαιοσύνη και η συνοχή, καθώς και η περιβαλλοντική αειφορία προϋποθέτουν ένα υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον που θα εξασφαλίζει βιωσιμότητα, εμπιστοσύνη, σταθερότητα και ικανότητα ανταπόκρισης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας χωρίς απρόβλεπτα σοκ στην ευρωπαϊκή δομή.

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος αποτελούν τα θιώσιμα δημόσια οικονομικά, που επιτυγχάνονται με την εφαρμογή του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, όπως έχει συμφωνηθεί.

Η έκθεση Wim Kok δεν κάνει επαρκή αναφορά στο θέμα και ως προς αυτό χρειάζεται να συμπληρωθεί.

– **Η διακυβέρνηση της στρατηγικής της Λισαβόνας:** Η έκθεση Kok διατυπώνει οκτώ συστάσεις για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της στρατηγικής της Λισαβόνας:

- Συστηματική ενασχόληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με την αξιολόγηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας.
- Συμπράξεις των κρίσιμων δομών για να κινητοποιηθούν οι ευρωπαϊκές κοινωνίες γύρω από τις βασικές προτεραιότητες της απασχόλησης.
- Διαμόρφωση Εθνικών σχεδίων για τη στρατηγική της

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Λισαβόνας σε συνεργασία με τα εθνικά κοινοβούλια και τις οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων.

- Προσαρμογή των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων οικονομικής πολιτικής και απασχόλησης, ώστε να αντανακλούν τις νέες προτεραιότητες για την ανάπτυξη και την απασχόληση.
- Δημιουργία μιας διαρκούς επιτροπής του Ευρωκοινοβουλίου για τη στρατηγική της Λισαβόνας.
- Αναπροσαρμογή του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού ώστε να αντανακλά τις προτεραιότητες της Λισαβόνας με τη δυνατότητα εισαγωγής οικονομικών κινήτρων για να ενθαρρύνονται τα κράτη-μέλη στην επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας.
- Διαμόρφωση ενός πίνακα επιδόσεων σε σχέση με προτεινόμενους δείκτες και στόχους με έπαινο ή ψόγο των επιμέρους κρατών-μελών ανάλογα με την επίδοσή τους.
- Βελτίωση της επικοινωνιακής στρατηγικής σε σχέση με τη στρατηγική της Λισαβόνας.

Πέραν αυτών των συστάσεων, χρειάζεται να προστεθούν τα εξής:

- Να ορισθεί η ευθύνη του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας για την παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Σε εθνικό επίπεδο να ορισθεί σε κάθε κράτος-μέλος το πρόσωπο ευθύνης για την παρακολούθηση του εθνικού σχεδίου. Είναι αυτονόητο ότι το πρόσωπο αυτό θα πρέπει να έχει υψηλό status στην κυβέρνηση και την κυβερνητική αρμοδιότητα να ελέγχει τα επιμέρους Υπουργεία για την υλοποίηση των δράσεων που τους αναλογούν.
- Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ευθύνη των εθνικών κυβερνήσεων να υλοποιήσουν πολιτικές στις οποίες υπάρχει σύμπτωση επιλογών των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με πολιτικές που προωθούν τους στόχους της Λισαβόνας. Σημαντικός είναι ο ρόλος της Επιτροπής και του Συμβουλίου στην προώθηση της αξιοποίησης του ρόλου των κοινωνικών εταίρων σε κάθε κράτος-μέλος.

– **Οι πέντε περιοχές προτεραιότητας:** Η έκθεση Wim Kok προτείνει πέντε περιοχές προτεραιότητας για την επικέντρωση των προσπαθειών υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας στη δεύτερη φάση:

- Την υλοποίηση της κοινωνίας της γνώσης.
- Την πλήρη εφαρμογή της εσωτερικής αγοράς.
- Τη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος για την επιχειρηματικότητα.
- Την ανάπτυξη μιας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς για ισχυρότερη κοινωνική συνοχή.
- Τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας στο μέλλον.

Είναι ορθή η επιλογή της Έκθεσης για επικέντρωση σε επιλεγμένους στόχους. Εντούτοις, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες ισορροπιών, οι επιλογές εμφανίζονται χωρίς προτεραιότητες.

Η σύσταση για εστίαση στην ανάπτυξη και την απασχόληση ως προαπαιτούμενων για την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής και της περιβαλλοντικής αειφορίας πρέπει να υιοθετηθεί από το Συμβούλιο και αναλόγως να διαμορφωθεί η ατζέντα των προτεραιοτήτων στα εθνικά σχέδια υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας σε κάθε κράτος-μέλος.

Οι επιμέρους συστάσεις για κάθε περιοχή προτεραιότητας είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Προτεινόμενες συμπληρώσεις

I. Για την κοινωνία της γνώσης:

- Μεγάλα κέρδη καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας μπορούν να προκύψουν από τη διάχυση της ερευνητικής προσπάθειας στον μεγάλο όγκο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο, όπως είναι σήμερα διαμορφωμένο, δεν ευνοεί την ενεργοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ερευνητική διεργασία. Πρέπει να περιλάβει ένα διακεκριμένο άξονα για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ερευνητικά έργα.

- Χρειάζεται βελτίωση του περιβάλλοντος που θα καταστήσει ελκυστικότερη τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων/ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων και θα ευνοήσει την ανάληψη περισσότερης ερευνητικής δραστηριότητας από τις επιχειρήσεις. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να αναπτυχθούν δράσεις στα ερευνητικά σχέδια για τη στρατηγική της Λισαβόνας και αρμοδιότητα του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

- Η προσβασιμότητα στο ευρυζωνικό δίκτυο περιλαμβάνει και το κόστος πρόσβασης που χρειάζεται να παρακολουθείται τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

II. Για την εσωτερική αγορά:

- Ορθά επισημαίνεται η ανάγκη ανοίγματος των αγορών ενέργειας. Παράλληλα έχει προχωρήσει η απελευθέρωση σε πολλά τμήματα της αγοράς των μεταφορών. Χρειάζεται όμως να απελευθερωθούν και οι αγορές των λιμενικών υπηρεσιών και να αντιμετωπισθούν οι ατέλειες σε κλειστά ή μη πλήρως ανοικτά επαγγέλματα και αγορές που εμποδίζουν τον ανταγωνισμό και αυξάνουν τα κόστη.

III. Για το επιχειρηματικό κλίμα:

- Οι πολύπλοκες απαιτήσεις της Δημόσιας διοίκησης έναντι των επιχειρήσεων αποτελούν ανασταλτικό περιοριστικό παράγοντα του επιχειρείν και δημιουργούν υψηλό κόστος προσαρμογής σε αυτές. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του διοικητικού κόστους για τις επιχειρήσεις είναι η μέτρησή του με ενιαία μεθοδολογία. Χρειάζεται να αξιολογηθούν υφιστάμενες μεθοδολογικές προσεγγίσεις αξιοποιώντας και την εμπειρία κρατών-μελών που υιοθέτησαν αυτές τις μεθόδους και να χρησιμοποιηθούν με ενιαίο τρόπο σε όλα τα κράτη-μέλη. Στη συνέχεια να υιοθετηθούν συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι μείωσης του διοικητικού κόστους με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα σε κάθε κράτος-μέλος.

- Παράλληλα χρειάζεται να εισαχθεί η αξιολόγηση των επιπτώσεων της νέας νομοθεσίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο επί της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

IV. Για την κοινωνική συνοχή

- Η πρόοδος προς ευέλικτες αγορές εργασίας που στηρίζονται στην αποτελεσματική δια βίου μάθηση θα βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων για την απασχόληση.

- Μία θαρραλέα μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων αποτελεί επίσης αναπόσπαστο μέρος των αποτελεσματικών πολιτικών απασχόλησης. ♦

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τα συμπεράσματα από την τριμηνιαία Έκθεση για την πορεία της ελληνικής οικονομίας που διεξάγει το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)

Μετά από μία εντυπωσιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος στις αρχές του 2004, από τον Μάιο και μετά οι προσδοκίες σε όλους τους τομείς της οικονομίας άρχισαν να περιορίζονται. Καθοριστικό στοιχείο σ' αυτή την εξέλιξη, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της τελευταίας τριμηνιαίας έκθεσης για την Ελληνική Οικονομία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), φαίνεται πως ήταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες καθώς η προολυμπιακή αισιοδοξία μετετράπη σε μεταολυμπιακό σκεπτικισμό, με αποτέλεσμα από τον Σεπτέμβριο και μετά το οικονομικό κλίμα να χειροτερεύει. Η αλλαγή, όπως ήταν αναμενόμενο, ήταν εμφανέστερη στις κατασκευές όπου όσο πλησίαζαν οι αγώνες, το κλίμα υποχωρούσε βαθμιαία, για να καταρρέψει μετά την πραγματοποίησή τους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας του IOBE, η μεταστροφή του κλίματος θα πρέπει να αποδοθεί εν μέρει και σε «ψυχολογικούς» παράγοντες:

Η απότομη έξαρση των προσδοκιών που τροφοδοτείται από εφάπαξ εξωγενείς παράγοντες (Ολυμπιακοί Αγώνες, εκλογές) συνοδεύεται συνήθως από ανυπομονησία, η οποία στο σύντομο διάστημα, όταν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για την επαλήθευση των προσδοκιών, οδηγεί στο άλλο άκρο, στην απότομη υποχώρηση της αισιοδοξίας.

Όλες οι προβλέψεις (Προϋπολογισμοί, Ε.Ε., ΟΟΣΑ, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) οδηγούν στην εκτίμηση ότι, η ελληνική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται και το 2004 με ταχύ ρυθμό. Παρά το γεγονός ότι σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ έχει επιβραδυνθεί, παραμένει μαζί με την Ιρλανδία ο υψηλότερος της Ευρωζώνης.

Οι προβλέψεις αυτές επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών που καλύπτουν την περίοδο μέχρι τον Σεπτέμβριο 2004. Σύμφωνα με αυτά, το ΑΕΠ αυξήθηκε στο α' εξάμηνο του 2004 κατά 4%, ενώ στο τρίτο τρίμηνο η άνοδος περιορίζεται ελαφρά. Το τελευταίο τρίμηνο του έτους, μετά και την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων, εκτιμάται ότι η επιβράδυνση θα είναι εντονότερη και ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το 2004 θα κυμανθεί περί το 3,7% έναντι 4,5% του 2003.

Προβλέψεις ανόδου και για το 2005

Οι προβλέψεις για το 2005 προεξοφλούν συνέχεια

της ταχείας ανάπτυξης και τον επόμενο χρόνο με την άνοδο του ΑΕΠ να κυμαίνεται στην περιοχή 3,5%-4%. Οι παράγοντες που στηρίζουν την πρόβλεψη αυτή είναι:

Πρώτον, η εκτίμηση ότι η ιδιωτική κατανάλωση θα συνεχίσει και το 2005 να αυξάνει με ταχύ ρυθμό, τροφοδοτούμενη κυρίως από τα χαμηλά επιτόκια και την καταναλωτική πίστη, ενώ προβλέπεται άνοδος και του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος.

Δεύτερον, η άνοδος των επενδύσεων, η οποία θα επιβραδυνθεί μεν σε σχέση με το 2004, θα διατηρήσει όμως δυναμισμό που θα επιτρέψει τη θετική συμβολή τους στη διατήρηση θετικού ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ.

Αβεβαιότητες διατυπώνονται για το 2005

Οι προβλέψεις για το 2005 υπόκεινται τη στιγμή αυτή σε αβεβαιότητες, όσον αφορά στην ένταση της ανοδικής πορείας των επιμέρους συνιστωσών του ΑΕΠ, των επενδύσεων και της κατανάλωσης. Συγκεκριμένα, η κατανάλωση προβλέπεται μεν ότι θα αυξηθεί, είναι όμως ενδεχόμενο ο ρυθμός ανόδου να είναι χαμηλότερος του προβλεπόμενου. Οι επιχειρηματικές επενδύσεις εξάλλου (δημόσιες και ιδιωτικές), αναμένεται να επιβραδυνθούν σημαντικά, ενώ τα άμεσα θετικά αποτελέσματα του νέου αναπτυξιακού νόμου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν αξιόπιστα σε αυτήν τη φάση. Η επιβράδυνση αφορά καταρχήν τις κατασκευές, η πορεία των οποίων είναι ήδη έντονα πτωτική.

Στην παρούσα φάση έχει αρχίσει να διαγράφεται η οικονομική πολιτική που θα εφαρμοσθεί το

επόμενο διάστημα με την κατάθεση του Προϋπολογισμού του 2005, και τα δύο βασικά νομοσχέδια, το φορολογικό και το αναπτυξιακό. Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τα κείμενα αυτά δίνει το στίγμα μιας οικονομικής πολιτικής ηπιότερης, όσον αφορά τη δημοσιονομική προσαρμογή, και τολμηρότερης στον τομέα των αναπτυξιακών επιλογών.

Τα δημοσιονομικά προβλήματα

Η απογραφή που πραγματοποιήθηκε επιβεβαίωσε με τον πιο πανηγυρικό τρόπο δύο κείρια ζητήματα: *Πρώτον*, την προβληματική δημοσιονομική κατάσταση της χώρας και, *δεύτερον*, τη βραδύτητα της δημοσιονομικής προσαρμογής των τελευταίων ετών. Τα προβλήματα αυτά υπήρχαν και πριν την απογραφή και επισημαίνονταν μονότονα τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους διεθνείς οργανισμούς, όσο και από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το ΙΟΒΕ στις παρατηρήσεις του για τους Προϋπολογισμούς των τελευταίων ετών είχε τονίσει με έμφαση ότι η δημοσιονομική πολιτική απομακρυνόταν βαθμιαία από τον στόχο της προσαρμογής, προς όφελος πιο επεκτατικών επιλογών. Ειδικότερα το 2004 η δημοσιονομική πολιτική, επηρεαζόμενη έντονα από τον «πολιτικό κύκλο», εγκατέλειψε στην ουσία την προσπάθεια προσαρμογής και κατέληξε σε μεγάλες αυξήσεις των δαπανών.

Η ταχεία οικονομική ανάπτυξη των τελευταίων ετών και η λογιστική απεικόνιση των ελλειμμάτων, συνέβαλαν στην εμφάνιση μιας εικόνας που δεν συγκάλυπτε μεν τις δημοσιονομικές ανισορροπίες, δημιουργούσε όμως κάποιο εφησυχασμό. Σήμερα, μετά την απογραφή, είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι το δημοσιονομικό είναι μείζον πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας και απόλυτη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής.

Ο Προϋπολογισμός του 2005

Ο Προϋπολογισμός του 2005 είχε να αντιμετωπίσει τα χρόνια προβλήματα της δημοσιονομικής πολιτικής και παράλληλα να υλοποιήσει τις πολιτικές επιλογές της νέας Κυβέρνησης. Για να εξισορροπήσει τις επιδιώξεις αυτές ο Προϋπολογισμός του 2005 κατέληξε σε επιλογές που συνιστούν μεν σαφή βελτίωση όμως αυτή είναι εφικτή λόγω της συγκυρίας που επιτρέπει τη μεγάλη μείωση των επενδυτικών δαπανών του Δημοσίου, μετά τη μεγάλη έξαρση –και τις υπερβάσεις– που παρουσίασαν το 2004.

Η φορολογική πολιτική

Το νέο φορολογικό νομοσχέδιο, εκτιμώμενο συνολικά, επιδιώκει να εξισορροπήσει τις πολιτικές επιλογές με τις δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας, όπως αυτές προέκυψαν από την απογραφή. Έτσι, οι μειώσεις των φόρων τουλάχιστον για το 2005 διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα για να περιορισθεί στο ελάχιστο η πιθανή άμεση απώλεια εσόδων που μπορεί να προκύψει το πρώτο διάστημα. Με βάση αυτά θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το φορολογικό νομοσχέδιο δεν συνιστά τολμηρή αλλαγή πλεύσης της φορολογικής πολιτικής προς πιο αναπτυξιακές κατευθύνσεις. Υπό τις παρούσες συνθήκες, όμως, και με δεδομένους τους συγκεκριμένους δημοσιονομικούς περιορισμούς, το νομοσχέδιο επιτυγχάνει το εφικτό: να βελτιώσει κάποιες πλευρές της φορολογικής πολιτικής, χωρίς να θέσει σε κίνδυνο την προσπάθεια για περιορισμό των ελλειμμάτων και του χρέους. Έτσι, εκτιμάται κατ' αρχήν ότι οι επιπτώσεις του φορολογικού νομοσχεδίου στην οικονομική δραστηριότητα μπορεί να είναι θετικές.

Αναπτυξιακή πολιτική

Οι αλλαγές που θεσπίζει το νέο αναπτυξιακό νομοσχέδιο δεν είναι ούτε αποσπασματικές ούτε τυχαίες. Εκφράζουν μια συγκεκριμένη αναπτυξιακή φιλοσοφία, η οποία αντανακλάται στις κύριες επιδιώξεις του νομοσχεδίου που είναι:

Να επιταχύνει τις διαδικασίες εκσυγχρονισμού, καινοτομίας και αναδιάρθρωσης των μονάδων που ήδη λειτουργούν, να τονώσει την επενδυτική δραστηριότητα σε νέους τομείς, όπου υπάρχουν μεγάλες ευκαιρίες ανάπτυξης, να επιταχύνει την ανάπτυξη του τουρισμού και κυρίως την ποιοτική του αναβάθμιση, να ενισχύσει τις επενδύσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων, από τις οποίες αναμένεται ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη και κυρίως στην απασχόληση.

Το κύριο συνεπώς ζητούμενο είναι να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα του νέου νόμου, η οποία όμως δεν εξαρτάται από τις επιλογές του ίδιου του νόμου, αλλά από μία σειρά άλλους παράγοντες. Συνεπώς, μία αναπτυξιακή πολιτική για να είναι αποτελεσματική πρέπει να καλύψει το σύνολο των παραγόντων που επηρεάζουν την επενδυτική απόφαση: Να ενισχύσει αφενός τους θετικούς παράγοντες και να συμβάλει στην άρση των εμποδίων. ♦

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Οι προοπτικές για την απασχόληση τα δύο προσεχή έτη στον βιομηχανικό τομέα σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών

Όπως είναι ήδη γνωστό, το 2004 το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) πραγματοποίησε μεγάλη έρευνα για την απασχόληση και την αγορά εργασίας στους τρεις κύριους τομείς της οικονομίας (Βιομηχανία, Λιανικό Εμπόριο και Υπηρεσίες), στο πλαίσιο ενός κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που διεξήχθη στις 25 χώρες-μέλη της Ε.Ε. Μετά τη δημοσίευση των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων από την Κοινότητα στις αρχές του 2005, το ΙΟΒΕ θα παρουσιάσει την εθνική έκθεση για την απασχόληση που θα ενσωματώνει τη συγκριτική αξιολόγηση των ελληνικών τάσεων και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών.

Ήδη όμως από την επεξεργασία των εθνικών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύονται στην Τριμηνιαία Έκθεση του ΙΟΒΕ με τίτλο **Η Ελληνική Οικονομία**, προκύπτουν ορισμένα πρώτα αποτελέσματα που αφορούν τις προοπτικές της απασχόλησης τα δύο προσεχή χρόνια στον βιομηχανικό τομέα. Τα κυριότερα από αυτά συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Απαιτούμενο πλεονάζον προσωπικό : Το προσωπικό το οποίο απασχολείται σήμερα στην ελληνική βιομηχανία κρίνεται ότι είναι περίπου το απαιτούμενο, σε σχέση με το τρέχον επίπεδο πωλήσεων, με την άποψη αυτή να υιοθετείται από το 74% των επιχειρήσεων που μετείχαν στην έρευνα. Καταγράφεται βέβαια ένα 24% των συμμετεχόντων το οποίο δηλώνει ότι διαθέτει πλεονάζον προσωπικό –γεγονός που αποτελεί ένδειξη για μελλοντική μείωση– ενώ μόλις το 2% θεωρεί ότι χρειάζεται επιπλέον προσωπικό για την κάλυψη των αναγκών

Πίνακας 1: Επίπεδο του αριθμού των εργαζομένων
(% του συνόλου των επιχειρήσεων, σταθμισμένα αποτελέσματα)

	Μεγαλύτερος από τον απαιτούμενο	Περίπου ο απαιτούμενος	Μικρότερος από τον απαιτούμενο
Προσωπικό			
<200 άτομα	17	78	5
200-500 άτομα	27	73	0
500-1000 άτομα	29	71	0
>1000 άτομα	27	73	0
Σύνολο	24	74	2
Σύνολο ~(1999)	33	65	2

Πηγή: ΙΟΒΕ

του. Σε σχέση όμως με το 1999 έχει υποχωρήσει αισθητά το ποσοστό αυτών που θεωρούν ότι οι εργαζόμενοι τους υπερβαίνουν τον αναγκαίο αριθμό για τη λειτουργία τους, καθώς τότε το 1/3 του δείγματος δήλωνε ότι διέθετε πλεονάζον προσωπικό. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σημαντικές αναδιαρθρώσεις στο εσωτερικό των επιχειρήσεων που επέτρεψαν την ορθολογικότερη χρησιμοποίηση του προσωπικού.

Όπως και το 1999, το πλεονάζον προσωπικό εντοπίζεται περισσότερο στις μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας: Οι επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 250 ατόμων είναι αυτές που δηλώνουν (σε ποσοστό 25%) ότι διαθέτουν μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων από τον απαιτούμενο, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι δεν υπάρχει ούτε μία επιχείρηση με προσωπικό άνω των 200 ατόμων που να δηλώνει ότι έχει μικρότερο αριθμό εργαζομένων από όσους χρειάζεται. Αντίστοιχα οι μικρότερες επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα αυτές που απασχολούν λιγότερα από 100 άτομα, είναι αυτές οι οποίες κυρίως θεωρούν ότι λειτουργούν με το απαιτούμενο προσωπικό (79%), με μόλις το 16% να δηλώνει ότι διαθέτει πλεονάζον προσωπικό.

2. Προβλέψεις για τη συνολική απασχόληση : Παρά το γεγονός ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων δήλωσε ότι λειτουργεί περίπου με τον κατάλληλο αριθμό εργαζομένων, στο σημερινό βέβαια πλαίσιο λειτουργίας και με τις υπάρχουσες συνθήκες ζήτησης, σε άμεση ερώτηση για το αν προγραμματίζουν κάποια αλλαγή στο εγγύς μέλλον, μόνον το 54% δηλώνει ότι δεν πρόκειται να προβεί σε κάποια μεταβολή του προσωπικού του. Αντίθετα, το 20% δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε προσλήψεις, ενώ το 26% ότι θα περιορίσει το προσωπικό του. Με δεδομένο ότι –όπως φάνηκε προηγουμένως– ένα 24% θεωρούσε ότι έχει πλεονάζον προσωπικό, το παραπάνω αποτέλεσμα είναι εύλογο. Στα θετικά σημεία για την απασχόληση μπορεί να καταλογισθεί πάντως το γεγονός ότι θα προχωρήσει σε προσλήψεις και ένα

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Πίνακας 2: Προγραμματιζόμενη μεταβολή προσωπικό (% του συνόλου των επιχειρήσεων, σταθμισμένα αποτελέσματα)

	Αύξηση	Μείωση	Καμία Μεταβολή	Δ.Δ.
Προσωπικό				
<200 άτομα	24	20	56	+4
200-500 άτομα	23	38	39	-15
500-1000 άτομα	9	38	53	-29
>1000 άτομα	16	16	68	0
Σύνολο	20	26	54	-6

Οι Δείκτες Διαφορών (Δ.Δ.) αναφέρονται στις διαφορές των θετικών (αύξηση) και αρνητικών (μείωση) ποσοστών των επιχειρήσεων.

Πηγή: IOBE

σημαντικό ποσοστό (περίπου 27%) αυτών των επιχειρήσεων που θεωρούσαν ότι διαθέτουν “όσους περίπου χρειάζονται”. Πρόκειται προφανώς για επιχειρήσεις που προγραμματίζουν επέκταση της δραστηριότητάς τους.

3. Προβλέψεις για την απασχόληση κατά κατηγορίες : Εκτός από τη γενική τάση για την εξέλιξη της απασχόλησης, η έρευνα χαρτογραφεί και τις αντίστοιχες μεταβολές με βάση το μορφωτικό επίπεδο του προσωπικού. Το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα που παρατίθεται είναι ότι οι προβλέψεις για μείωση της απασχόλησης στη βιομηχανία αφορούν κατ’ αποκλειστικότητα σχεδόν ανειδίκευτους εργαζόμενους, αποφοίτους Δημοτικού. Προφανώς αυτό

οφείλεται σε ένα βαθμό και στο γεγονός ότι τα άτομα αυτά είναι συνήθως μεγαλύτερης ηλικίας, εργάζονται ήδη πολλά χρόνια και έχουν ενδεχομένως προσληφθεί σε ένα διαφορετικό περιβάλλον αγοράς εργασίας, ενώ ταυτόχρονα πλησιάζει και ο χρόνος συνταξιοδότησής τους. Άλλωστε, και η γενική εικόνα από την έρευνα του εργατικού δυναμικού φανερώνει ότι το σχετικό μερίδιο αυτών των αποφοίτων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού μειώνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια.

4. Παράγοντες που επηρεάζουν τις προβλέψεις για την απασχόληση : Η έρευνα του IOBE καταγράφει επιπροσθέτως τους λόγους, στους οποίους στηρίζουν οι επιχειρήσεις τις προβλέψεις τους, θετικούς γι’ αυτούς που προβλέπουν άνοδο και αρνητικούς γι’ αυτούς που προβλέπουν μείωση.

Θετικοί : Ο πρώτος λόγος που οδηγεί τις επιχειρήσεις σε θετική πρόβλεψη για αύξηση της απασχόλησης είναι το παρόν και προσδοκώμενο επίπεδο ζήτησης των προϊόντων τους. Σχεδόν το 65% αυτών που δήλωσαν ότι προγραμματίζουν προσλήψεις αξιολόγησαν ως πολύ σημαντικό τον παράγοντα αυτόν, στηρίζοντας ουσιαστικά την επιλογή τους αυτή στην αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται. Η εκτίμησή τους δηλαδή για αναμενόμενη αύξηση της πελατείας τους και άρα βελτίωση του κύκλου εργασιών τους, μπορεί να οδηγήσει σε απόφαση για προσλήψεις νέου προσωπικού.

Ως δεύτερος σημαντικότερος συντελεστής αναδεικνύεται η εισαγωγή νέων τεχνολογιών ή προϊόντων, που συνδέεται με τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, ως αποτέλεσμα τεχνολογικής αναβάθμισής της. Οι επενδύσεις δηλαδή μιας επιχείρησης σε νέες τεχνολογίες και η προσπάθεια να μεγαλώσει το εύρος των προϊόντων που προσφέρει, δημιουργούν ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό, ιδιαίτερα σε άτομα

Πίνακας 3: Προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης στα προσεχή 1-2 χρόνια (Δείκτες Διαφορών σταθμισμένων ποσοστών)

	Δημοτικό - Γυμνάσιο	Λύκειο	Τριτοβάθμια
Προσωπικό			
<200 άτομα	-9	10	24
200-500 άτομα	-27	2	12
500-1000 άτομα	-48	16	41
>1000 άτομα	-26	-11	34
Σύνολο	-23	3	26

Οι Δείκτες Διαφορών (Δ.Δ.) αναφέρονται στις διαφορές των θετικών (αύξηση) και αρνητικών (μείωση) ποσοστών των επιχειρήσεων.

Πηγή: IOBE

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου και άρα περισσότερων δεξιοτήτων.

Οι υπόλοιποι παράγοντες που στηρίζουν τις εκτιμήσεις για αύξηση της απασχόλησης –όπως κατατάσσονται με βάση τη σημασία που τους αποδίδουν οι επιχειρήσεις– είναι το παρόν και αναμενόμενο επίπεδο του κόστους εργασίας και η εισαγωγή νέων μέτρων πολιτικής και νέων θεσμικών ρυθμίσεων.

Αρνητικοί : Στον αντίποδα, ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο οι επιχειρήσεις έχουν αποφασίσει να μειώσουν το προσωπικό τους είναι το χαμηλό περιθώριο κέρδους λόγω του διεθνούς και εγχώριου ανταγωνισμού.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το 65% αυτών που δήλωσαν τη μείωση έχουν αξιολογήσει ως πολύ σημαντικό αυτόν τον παράγοντα.

Μεγάλη σημασία αποδίδεται επίσης και στο χαμηλό περιθώριο μικτού κέρδους λόγω του ύψους των μισθών και ημερομισθίων, του μισθολογικού δηλαδή κόστους εργασίας, αλλά και σε κάποια γενικότερη απόφαση για αναδιάρθρωση/εξορθολογισμό της επιχείρησης. Τέλος, με βάση τους σχετικούς συντελεστές, αρκετά σημαντικό μπορεί να θεωρηθεί και το ύψος του μη μισθολογικού κόστους εργασίας, ενώ αντίθετα οι υπόλοιποι παράγοντες έχουν αρκετά μικρότερη σημασία. ♦

Πίνακας 4: Λόγοι αύξησης του αριθμού των εργαζομένων
(συντελεστές σημαντικότητας, σταθμισμένα αποτελέσματα)

	Σημερινό/προσδοκώμενο επίπεδο ζωής	Εισαγωγή νέων τεχνολογιών ή προϊόντων	Παρόν & αναμενόμενο επίπεδο κόστους εργασίας	Εισαγωγή νέων μέτρων πολιτικής & νέων θεσμικών ρυθμίσεων
<i>Προσωπικό</i>				
<200 άτομα	77.1	56.3	29.2	33.3
200-500 άτομα	76.1	43.5	43.5	13.0
500-1000 άτομα	100.0	50.0	0.0	0.0
>1000 άτομα	100.0	50.0	28.1	18.8
Σύνολο	80.0	50.0	32.5	22.5
Σύνολο (1999)	69.4	63.9	27.8	30.6

Οι Συντελεστές Σημαντικότητας (Σ.Σ.) προκύπτουν από τα αντίστοιχα ποσοστά ως εξής: Σ.Σ.= (1) * πολύ σημαντικός + (0.5) * σημαντικός + (0) * λιγότερο σημαντικός. Οι Συντελεστές Σημαντικότητας έχουν έτσι εύρος από 0 (όλοι οι ερωτώμενοι θεωρούν τον συγκεκριμένο παράγοντα μη σημαντικό) έως 100 (όλοι οι συμμετέχοντες θεωρούν τον παράγοντα πολύ σημαντικό).

Πηγή: IOBE

Πίνακας 5: Λόγοι μείωσης του αριθμού των εργαζομένων
(συντελεστές σημαντικότητας, σταθμισμένα αποτελέσματα)

	Ανεπάρκεια ζήτησης	Χαμηλό περιθώριο κέρδους λόγω				Αναδιάρθρωση/εξορθολογισμός	Αύξηση εργασιών σε τρίτους	Θεσμικό πλαίσιο
		Διεθνούς & εγχώριου ανταγωνισμού	ύψους μισθών & ημερομισθίων	ύψους του μη μισθ. κόστους εργασίας	επιπέδου άλλων στοιχείων κόστους			
<i>Προσωπικό</i>								
<200 άτομα	50.0	57.5	55.0	72.5	17.5	42.5	20.0	27.5
200-500 άτομα	26.3	78.9	78.9	60.5	22.4	72.4	25.0	25.0
500-1000 άτομα	17.1	73.7	55.3	21.1	21.1	59.2	0.0	0.0
>1000 άτομα	0.0	78.1	78.1	50.0	0.0	100.0	50.0	0.0
Σύνολο	23.1	73.1	67.3	53.8	17.3	65.4	23.1	15.4
Σύνολο (1999)	17.0	53.4	47.7	22.7	20.5	71.6	13.6	14.8

Οι Συντελεστές Σημαντικότητας (Σ.Σ.) προκύπτουν από τα αντίστοιχα ποσοστά ως εξής: Σ.Σ.= (1) * πολύ σημαντικός + (0.5) * σημαντικός + (0) * λιγότερο σημαντικός. Οι Συντελεστές Σημαντικότητας έχουν έτσι εύρος από 0 (όλοι οι ερωτώμενοι θεωρούν τον συγκεκριμένο παράγοντα μη σημαντικό) έως 100 (όλοι οι συμμετέχοντες θεωρούν τον παράγοντα πολύ σημαντικό).

Πηγή: IOBE

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ 1990-2002

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα έρευνας του Παρατηρητηρίου Ανταγωνιστικότητας του ΣΕΒ ο ελληνικός εξαγωγικός τομέας βρίσκεται υπό αναδιάρθρωση ενώ νέα προϊόντα και αγορές υποκαθιστούν τα παλαιά που χάνουν σταδιακά εξαγωγικά μερίδια

Οι εξαγωγές ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών σχεδόν διπλασιάστηκαν, από 14,6 δις δολάρια το 1990 σε 30,6 δις το 2002. Η εξέλιξη αυτή, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις σχετικής έρευνας που πραγματοποίησε το Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας του ΣΕΒ, επηρεάζεται από τη διαφορετική δυναμική των επιμέρους κατηγοριών προϊόντων στις διεθνείς αγορές από αλλαγές των μεριδίων που αποσπούν οι ελληνικές εξαγωγές στις επιμέρους κατηγορίες, αλλά και από παράγοντες, όπως οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι διεθνείς τιμές βασικών εξαγωγικών εμπορευμάτων, όπως τα καύσιμα. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των σχετικών στοιχείων είναι τα εξής:

1 Υπάρχουν δυναμικά και ανερχόμενα ελληνικά εξαγωγικά "προϊόντα" ανήκοντα στις εξής κατηγορίες: Υπηρεσίες, Προϊόντα εξόρυξης πλην καυσίμων, Χημικά προϊόντα, Μηχανικός εξοπλισμός και εξοπλισμός μεταφορών και Αγροτικά προϊόντα πλην τροφίμων.

2 Προϊόντα, όπως η ένδυση, τα κλωστούφαντουργικά και τα τρόφιμα (κυρίως στη νωπή τους μορφή) που παραδοσιακά στήριζαν τις ελληνικές εξαγωγές, χάνουν τη δυναμική τους.

3 Οι ελληνικές εξαγωγές ακολουθούν τη μεταβαλλόμενη βαρύτητα των επιμέρους γεωγραφικών αγορών. Η αλλαγή γεωγραφικού προσανατολισμού των ελληνικών εξαγωγών συμβαδίζει στις περισσότερες γεωγραφικές ενότητες με ανάλογης κατεύθυνσης, αν και διαφορετικής έντασης, τάση αύξησης ή μείωσης της σημασίας κάθε γεωγραφικής ενότητας στις παγκόσμιες εισαγωγές.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι ο ελληνικός εξαγωγικός τομέας βρίσκεται υπό αναδιάρθρωση. Νέα προϊόντα και αγορές υποκαθιστούν τα παλαιά που χάνουν μερίδια.

Τα δυναμικά διεθνώς προϊόντα

Ο μέσος ρυθμός αύξησης των παγκόσμιων εξαγωγών στην περίοδο 1990-2002 έφθασε το 5,4% ετησίως. Σύμφωνα με την κατάταξη και τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (World Trade Organization), μπορούν να διακριθούν τρεις ομάδες προϊόντων/υπηρεσιών του διεθνούς εμπορίου.

Στην πρώτη ομάδα ανήκουν προϊόντα και υπηρεσίες των οποίων το διεθνές εμπόριο αναπτύσσεται με ταχύτερους ρυθμούς (μεταξύ 6% και 7% ετησίως στην περίοδο 1990-2002). Υπάγονται στις εξής κατηγορίες: Χημικά προϊόντα, Μηχανικός εξοπλισμός και εξοπλισμός μεταφορών και Υπηρεσίες.

Αμέσως μετά κατατάσσονται τα εξής προϊόντα, στα οποία ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του διεθνούς εμπορίου ισούται ή υπερβαίνει κατά τι το 5%: Προϊόντα ένδυσης και Λοιπά βιομηχανικά προϊόντα.

Από τους ασθενέστερους ρυθμούς αύξησης (μεταξύ 1,2% και 3,3%) παρουσιάζουν: Τα τρόφιμα, τα κλωστούφαντουργικά, τα προϊόντα εξόρυξης πλην καυσίμων, τα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα και τα αγροτικά προϊόντα πλην τροφίμων.

Ελληνικές εξαγωγές και παγκόσμιες τάσεις

Στις περισσότερες κατηγορίες προϊόντων, οι ελληνικές εξαγωγές παρακολουθούν την ιεράρχηση των τάσεων που παρατηρούνται παγκοσμίως.

- Στις κατηγορίες που παγκοσμίως παρατηρούνται υψηλοί ρυθμοί αύξησης των εξαγωγών, όπως στα χημικά προϊόντα, στον μηχανικό εξοπλισμό και εξοπλισμό μεταφορών και στις υπηρεσίες, οι ελληνικές εξαγωγές πραγματοποιούν επίσης υψηλούς ρυθμούς ανόδου.
- Στις κατηγορίες που παρατηρούνται χαμηλοί ρυθμοί αύξησης των εξαγωγών παγκοσμίως, όπως η κλωστούφαντουργία, ο σίδηρος και χάλυβας και τα τρόφιμα, οι ελληνικές εξαγωγές έχουν επίσης χαμηλούς ρυθμούς ανόδου ή και μείωση.

Εξαιρέσεις αποτελούν: 1) η ένδυση, όπου η Ελλάδα παρουσιάζει αρνητικό ρυθμό μεταβολής των εξαγωγών και πλησιάζει περισσότερο το ευρωπαϊκό πρότυπο, που έχει χαμηλό ρυθμό αύξησης, σε αντίθεση με τον υψηλό ρυθμό αύξησης των παγκόσμιων εξαγωγών αυτής της κατηγορίας και 2) τα αγροτικά προϊόντα πλην τροφίμων, όπου οι ελληνικές εξαγωγές αυξάνονται με υψηλό ρυθμό σε αντίθεση με τους χαμηλούς ρυθμούς τόσο των ευρωπαϊκών όσο και των παγκόσμιων εξαγωγών.

Διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών

Ως αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων, αλλάζει μέσα στη δεκαετία η συμβολή κάθε κατηγορίας προϊόντων στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών.

- Αυξάνεται πολύ η συμβολή των υπηρεσιών.
- Αυξάνεται επίσης συστηματικά, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 1990-2001, η συμβολή των χημικών προϊόντων, του μηχανικού εξοπλισμού μεταφορών και των καυσίμων.
- Μειώνεται η συμβολή των υπόλοιπων κατηγοριών προϊόντων, που αποτελούν τα παραδοσιακά ελληνικά εξαγωγικά προϊόντα, όπως τα κλωστούφαντουργικά, η ένδυση, τα τρόφιμα (κυρίως στη νωπή μορφή τους).

Ελληνικά μερίδια στις παγκόσμιες εξαγωγές

Επειδή όμως, οι ρυθμοί μεταβολής των ελληνικών είναι διαφορετικοί από αυτούς των παγκόσμιων εξαγωγών σε κάθε κατηγορία προϊόντων, τα μερίδια των ελληνικών στις παγκόσμιες εξαγωγές και στις εξαγωγές της ΕΕ μεταβάλλονται διαχρονικά.

– Σαφείς **απώλειες** μεριδίων παρατηρούνται στην περίοδο 1990-2001, στις εξής κατηγορίες:

- Τρόφιμα.
- Κλωστούφαντουργικά.
- Ένδυση.

– Σαφή **κέρδη** μεριδίων παρατηρούνται στις εξής κατηγορίες:

- Χημικά προϊόντα.
 - Μηχανικός εξοπλισμός και εξοπλισμός μεταφορών.
 - Υπηρεσίες, στις οποίες μετά από μία στασιμότητα ή και μικρές απώλειες στην οκταετία 1990-1998, υπήρξε θεαματική αύξηση των ελληνικών μεριδίων.
- **Στασιμότητα** παρατηρείται στο μερίδιο που αποσπούν οι ελληνικές εξαγωγές στα υπόλοιπα βιομηχανικά προϊόντα.

Γεωγραφικός προσανατολισμός των ελληνικών εξαγωγών

Οι ελληνικές εξαγωγές άλλαξαν γεωγραφικό προσανατολισμό στην περίοδο 1990-2002:

- Η ΕΕ των 15 απορροφά το 2002 σημαντικά μικρότερο ποσοστό των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, σε σχέση με το 1990 (43,8% έναντι 63,7%).
- Αντίστροφα, οι υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης απορροφούν ένα σχεδόν αντίστοιχα μεγαλύτερο ποσοστό (34,6% το 2002, έναντι 17,1% το 1990).
- Αξιόλογη θετική μεταβολή έχει η σημασία των χωρών της Ασίας ως προορισμού των ελληνικών εξαγωγών (9,0% το 2002 έναντι 6,5% το 1990).

• Μικρές μεταβολές παρατηρούνται στα ποσοστά των ελληνικών εξαγωγών που απορροφούν οι υπόλοιπες γεωγραφικές ενότητες της Β. Αμερικής, Λατινικής Αμερικής, Αφρικής και Αυστραλίας και λοιπών χωρών.

Αυτή όμως η αλλαγή προσανατολισμού συμβαδίζει στις περισσότερες γεωγραφικές ενότητες με ανάλογης κατεύθυνσης, αν και διαφορετικής έντασης, τάσεις αύξησης ή μείωσης της σημασίας κάθε γεωγραφικής ενότητας στις παγκόσμιες εισαγωγές.

Οι σημαντικότερες διαπιστώσεις που προκύπτουν από τη συγκριτική ανάλυση είναι οι εξής:

• Η ΕΕ15 χάνει σημαντικό μερίδιο αντιπροσωπεύοντας 36,7% στις παγκόσμιες εισαγωγές προϊόντων το 2002, έναντι 43,5% το 1990. Η μεταβολή του ποσοστού των ελληνικών εξαγωγών που απορροφά η ΕΕ15 είναι προς την ίδια πτωτική κατεύθυνση, αλλά πολύ ισχυρότερη.

• Οι λοιπές ευρωπαϊκές χώρες αυξάνουν οριακά το ποσοστό συμμετοχής τους στις παγκόσμιες εισαγωγές προϊόντων μεταξύ 1990 και 2002, ενώ απορροφούν εντυπωσιακά αυξημένο ποσοστό των ελληνικών εξαγωγών.

• Η Βόρεια Αμερική αυξάνει κατά 3,3 εκατοστιαίες μονάδες τη συμμετοχή της στις παγκόσμιες εισαγωγές (21,3% το 2002, έναντι 18,0% το 1990), ενώ οι ελληνικές εξαγωγές στην περιοχή εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν σχεδόν σταθερό ποσοστό (6,2%) των συνολικών εξαγωγών της χώρας.

Δυναμικά και υστερούντα ελληνικά εξαγωγικά προϊόντα

Με κριτήριο, το μερίδιο στις παγκόσμιες εξαγωγές και τη μεταβολή του μεριδίου στη δεκαετία, τα ελληνικά εξαγωγικά προϊόντα/υπηρεσίες κατατάσσονται στις ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες:

• **Σημαντικά και δυναμικά:** δηλαδή προϊόντα με υψηλό μερίδιο που αυξάνεται. Στην κατηγορία περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες, τα προϊόντα εξόρυξης πλην καυσίμων και τα αγροτικά προϊόντα πλην τροφίμων.

• **Ανερχόμενα:** δηλαδή προϊόντα με χαμηλό μερίδιο που αυξάνεται. Ανήκουν τα χημικά προϊόντα, ο μηχανικός εξοπλισμός και εξοπλισμός μεταφορών και τα καύσιμα. Οι δύο κατηγορίες αυτών των προϊόντων συναντώνται επίσης ανάμεσα σε εκείνες, που διεθνώς σημείωσαν ταχύτερη ανάπτυξη.

• **Σημαντικά αλλά συρρικνούμενα:** δηλαδή προϊόντα με υψηλό μερίδιο που μειώνεται. Ανήκουν η ένδυση και τα τρόφιμα.

• **Υστερούντα:** δηλαδή προϊόντα με χαμηλό μερίδιο που μειώνεται περαιτέρω. Ανήκουν η κλωστούφαντουργία, ο σίδηρος και χάλυβας. ♦

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τέσσερις από τους σημαντικότερους φορείς της ελληνικής οικονομίας διαπιστώνουν ότι η αλλαγή νοοτροπίας, η τόλμη και η εκπαίδευση αποτελούν και συνθέτουν το αναγκαίο τρίπτυχο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας

Με επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του Διεθνούς Συνεδρίου Επιχειρηματικότητας που διοργάνωσαν τέσσερις από τους σημαντικότερους φορείς της ελληνικής οικονομίας, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), η Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ), η Λέσχη Επιχειρηματικότητας (ΛΕ) και το ALBA (Athens Laboratory of Business Administration). Το Συνέδριο, το οποίο έθεσε υπό την αιγίδα του το Υπουργείο Ανάπτυξης, πραγματοποιήθηκε στις 9 και 10 Νοεμβρίου στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και αποτέλεσε ένα σημαντικό θήμα για την έναρξη ενός δημόσιου διαλόγου για τις σύγχρονες προκλήσεις του επιχειρείν στη χώρα μας.

Με κεντρικό θέμα την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, το συνέδριο άνοιξε με την ομιλία του υπουργού Ανάπτυξης, κ. Δημήτρη Σιούφα, που επιβεβαίωσε τη δέσμευση της Κυβέρνησης για τη δημιουργία ενός γόνιμου αναπτυξιακού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στη σύγχρονη Ελλάδα, υπογραμμίζοντας, όμως, και τα σοβαρά εμπόδια, στα οποία προσκρούουν οι επενδύσεις στη χώρα μας, όπως για παράδειγμα η υψηλή φορολογία και η έλλειψη εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού. «*Εργαζόμαστε έχοντας ως βάση ένα συγκροτημένο σχέδιο αλλαγών και μεταρρυθμίσεων για τη δημιουργία των όρων και των προϋποθέσεων, που απαιτούνται για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας*», δήλωσε χαρακτηριστικά ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτρης Σιούφας.

Στο συνέδριο συμμετείχαν ως ομιλητές κορυφαίοι Έλληνες επιχειρηματίες καθώς και Έλληνες και ξένοι ακαδημαϊκοί και Διευθύνοντες Σύμβουλοι από τις μεγαλύτερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, παρουσιάζοντας τις τάσεις της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας, καθώς και τους παράγοντες που συμβάλλουν ή εμποδίζουν την ανάπτυξή της.

Ειδικότερα, την πρώτη ημέρα του συνεδρίου, παρουσιάστηκαν, μεταξύ άλλων, στοιχεία από το IOBE για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, από τους κ. Σταύρο Ιωαννίδη και Τάκη Πολίτη, καθώς και η πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε η εταιρεία ερευνών MRB Hellas από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας κ. Δημήτρη Α. Μαύρο για λογαριασμό της Λέσχης Επιχειρηματικότητας, αναλύοντας τους παράγοντες που εξασφαλίζουν την "ποιοτική" επιχειρηματικότητα και το προφίλ του Έλληνα επιχειρηματία. Την ίδια ημέρα οι σύνεδροι παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις εισηγήσεις των ξένων ομιλητών, του καθηγητή του Babson College κ. Bill Bygrave και του πρ. Προέδρου του Indivers BV κ. Bert Twaalfhoven, οι οποίοι ανέλυσαν το διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον, τους παράγοντες που ενθαρρύνουν και εμποδίζουν την επιχειρηματικότητα και τους τρόπους με τους οποίους οι ευρωπαϊκές εταιρείες μπορούν να επιτύχουν υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Την πρώτη ημέρα οι εργασίες ολοκληρώθηκαν με ομιλία του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κ. **Γιώργου Αλογοσκούφη**, ο οποίος επισήμανε πως η προτεινόμενη φορολογική μεταρρύθμιση αλλά και ο νέος αναπτυξιακός νόμος θα δώσουν νέα πνοή στην οικονομική και επιχειρηματική δραστηριότητα του τόπου μας. Υπογράμμισε δε ότι η οικονομική στρατηγική της κυβέρνησης στηρίζεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία. «*Η υγιής και διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη*», τόνισε ο Υπουργός, «*μπορεί να προέλθει μέσα από τη δραστηριοποίηση της ελληνικής ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας*».

Η δεύτερη ημέρα του συνεδρίου άνοιξε με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας του ALBA για τους παράγοντες που συμβάλλουν στη στρατηγική ανάπτυξη της ελληνικής οικογενειακής επιχείρησης. Η έρευνα, που παρουσιάστηκε από τους καθηγητές κ. Βασίλη Θεοχαράκη και Sarah Δρακοπούλου-Dodd, βασίστηκε σε απαντήσεις εκτενών ερωτηματολογίων από μικρομεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις. Στη συνέχεια ο κ. Θεόδωρος Βάρδας, Διευθύνων Σύμβουλος της ΒΑΡΔΑΣ ΑΕΒΕΕ, μίλησε για τις μεθόδους και τις τακτικές που ακολούθησε η εταιρεία για τη χάραξη στρατηγικής με στόχο τη διαρκή της ανάπτυξη και την επιβιώσή της ως οικογενειακή επιχείρηση. «*Πιστεύω ότι για κάθε οικογενειακή επιχείρηση το κλειδί της επιτυχίας είναι η ύπαρξη ενός συνολικού πλάνου για την αποτελεσματική διαχείριση και αντιμετώπιση των σύγχρονων αλλά κυρίως των μελλοντικών προκλήσεων*», τόνισε ο κ. Θ. Βάρδας.

Ενδιαφέρον παρουσίασαν επίσης οι προτάσεις του ΣΕΒ για την υποστήριξη κάθε νεοσύστατης επιχείρησης καθώς και τη δημιουργία εταιρειών υψηλής ανάπτυξης, που ανέπτυξε ο Αντιπρόεδρος του κ. Χάρης Κυριαζής. Ο κ. Μηνάς Τάνες, Πρόεδρος του Δ.Σ. του IOBE και Διευθύνων Σύμβουλος της ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΖΥΘΟΠΟΪΑΣ Α.Ε., αναφέρθηκε στην ανάγκη υποστήριξης της επιχειρηματικότητας των νέων, καλώντας παράλληλα τα νέα στελέχη, που δραστηριοποιούνται στην πολιτική, τις επιχειρήσεις και την εκπαίδευση, να συντονίσουν τις προσ-

πάθειές τους για την προώθηση του σύγχρονου προφίλ της Ελλάδας. «*Το μέλλον της χώρας μας εξαρτάται από την ανάδειξη σύγχρονων επιχειρήσεων με εξαγωγικό χαρακτήρα, που αξιοποιούν τις πιο σύγχρονες τεχνολογίες*», δήλωσε χαρακτηριστικά ο κ. Μ. Τάνες.

Στη συνέχεια, ο κ. Κωνσταντίνος Μπουτάρης, Πρόεδρος Ομίλου ΜΠΟΥΤΑΡΗ, τόνισε την ανάγκη αναγνώρισης της επιχείρησης ως δραστηριότητας παραγωγής πλούτου, ανακατανομής εισοδήματος, κοινωνικής συμμετοχής, κοινωνικής καταξίωσης και υψηλών ιδανικών, καθώς και την ανάγκη προβολής της ουσιαστικής και πραγματικής συνεισφοράς της επιχείρησης στη σημερινή κοινωνία.

Τα συμπεράσματα του Συνεδρίου που σηματοδότησαν και τη λήξη των εργασιών παρουσιάστηκαν από τους Προέδρους του ΣΕΒ, κ. **Οδυσσέα Κυριακόπουλο**, της ΕΕΔΕ, κ. **Λίτσα Παναγιωτοπούλου**, και της Λέσχης Επιχειρηματικότητας, κ. **Δημήτρη Γ. Μαύρο**.

Κατά τον Πρόεδρο του ΣΕΒ, βασικό μήνυμα του Συνεδρίου ήταν το ότι σήμερα «*Αποτυχία είναι να μην δοκιμάσει κανείς*», μήνυμα που ακούστηκε την πρώτη ημέρα του συνεδρίου στην παρουσίαση της έρευνας της Λέσχης Επιχειρηματικότητας. Ο κ. Κυριακόπουλος προσκάλεσε τους νέους της χώρας μας να τολμήσουν να αναλάβουν το ρίσκο και να δημιουργήσουν επιχειρήσεις χωρίς να φοβούνται την αποτυχία. Επίσης, υπογράμμισε ιδιαίτερα την αναγκαιότητα, κάθε νομοθετική παρέμβαση να συνοδεύεται από μελέτες που θα εξετά-

ζουν τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα.

Ο κ. Μαύρος από την πλευρά του τόνισε τον κρίσιμο ρόλο της εκπαίδευσης, ακόμη και της πρωτοβάθμιας, συμφωνώντας με τον Πρόεδρο του ΣΕΒ, ενώ η κ. Παναγιωτοπούλου εξήρε τη σημασία της αλλαγής νοοτροπίας προς την κατεύθυνση ανάπτυξης επιχειρηματικής στάσης και συμπεριφοράς.

Όπως τόνισε, τέλος, ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής κ. **Κωνσταντίνος Λαμπρινόπουλος**, η επιτυχία του Συνεδρίου έγκειται σε τρία σημεία: στη συνεργασία, για πρώτη φορά, σημαντικών φορέων της οικονομίας, στην ύπαρξη πολλών και διαφορετικών ουσιαστικών παρεμβάσεων σχετικά με την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα και στο ενδιαφέρον του κόσμου που εκφράστηκε με συμμετοχές οι οποίες ξεπέρασαν τις 350. Κλείνοντας, δεσμεύτηκε ότι τα συμπεράσματα θα προωθηθούν στους καθ' ύλην αρμόδιους για περαιτέρω επεξεργασία και λήψη αποφάσεων.

Το Διεθνές Συνέδριο Επιχειρηματικότητας διοργανώθηκε με την υποστήριξη των εταιριών: ΝΗΡΕΥΣ Όμιλος Εταιριών, PRC Group - The Management House, Compact, ORACLE, Cententia, Sprint, Advocate/Burson-Burson-Marsteller, Εκδόσεις Σταμούλη, Τυποκυκλαδική, NVG και Lagogiannis Audiovisuals.

Σημειώνεται επίσης ότι χορηγοί επικοινωνίας ήταν η εφημερίδα Ημερησία, η εταιρεία Boussias Communications και το περιοδικό Επιλογή. ♦

Διυπουργική Αναπτυξιακή και Επιχειρηματική Συνδιάσκεψη για τις χώρες της Μεσογειακής Λεκάνης

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου και υπό την αιγίδα του υπουργείου Εξωτερικών διοργανώνουν στην Αθήνα, στις 3-5 Φεβρουαρίου 2005 (Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρεταννία), Διυπουργική Αναπτυξιακή και Επιχειρηματική Συνδιάσκεψη για τις χώρες της Μεσογειακής Λεκάνης με θέμα:

Προκλήσεις, προοπτικές και νέα χρηματοδοτικά μέσα για επενδύσεις, επιχειρηματικές δραστηριότητες και πρωτοβουλίες αναπτυξιακής συνεργασίας στη Λεκάνη της Μεσογείου».

Στόχος της Συνδιάσκεψης είναι η διεύρυνση των συνεργασιών με τις χώρες-μέλη της Ευρω-Μεσογειακής Συνεργασίας και η ενθάρρυνση νέων επενδυτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή. Η εκδήλωση θα προσφέρει ευρύτερη ενημέρωση στην ελληνική και ξένη επιχειρηματική κοινότητα για νέες χρηματοδοτικές ευκαιρίες και εργαλεία που προσφέρονται στην περιοχή μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά και των Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών. Στη Συνδιάσκεψη θα συμμετάσχουν Υφυπουργοί Εξωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης των Νοτίων Μεσογειακών χωρών, αξιωματούχοι Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών (World Bank, European Investment Bank, African Development Bank), Ελληνικών Τραπεζών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και επιχειρηματίες από την Ελλάδα και τις Νότιες Μεσογειακές χώρες. Επίσης, ο αρμόδιος Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κ. Ph. de Fontaine Vive θα κάνει την πρώτη επίσημη παρουσίαση του νέου "FEMIP TRUST FUND" (Facility for the Mediterranean Investment & Partnership), που δημιουργείται για όλες τις χώρες της Λεκάνης της Μεσογείου ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών της Ε.Ε. Ακόμη θα οργανωθούν απευθείας διμερείς συναντήσεις μεταξύ επιχειρηματιών από την Ελλάδα και τις Νότιες Μεσογειακές χώρες για τη διερεύνηση ή επέκταση συνεργασιών. Η Συνδιάσκεψη θα κλείσει με επίσημο δείπνο κατά το οποίο ο ομιλητής θα είναι ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής. ♦

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Ομιλία του αντιπροέδρου του ΣΕΒ κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου στο Συνέδριο της εφημερίδας «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» με θέμα : «Δημόσιος τομέας : Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον»

Η σκληρή δουλειά, η προσήλωση στην οικογένεια, η αποδοχή των ηθικών αξιών που δίνει η θρησκεία και η ανάληψη από το ίδιο το άτομο της προσωπικής ευθύνης για την τήρηση των ανωτέρω αποτελούν τους τέσσερις άξονες που ορίζουν το περιεχόμενο της προτεσταντικής ηθικής εργασίας, όρος που συνδέεται με τον Max Weber, που για τρεις περίπου αιώνες αποτέλεσαν τον οδηγό στην οικονομική ανάπτυξη και στην κοινωνική εξέλιξη. Η προτεσταντική ηθική εργασίας οδήγησε στην ανάπτυξη του καπιταλισμού με τη μορφή των μεγάλων οικογενειών, που ηγήθηκαν της διαδικασίας συσσώρευσης κεφαλαίου και είχε ως προσωπικό στόχο τον αυτοσεβασμό, αλλά και την αναγνώριση από τρίτους.

Με τις επισημάνσεις αυτές άρχισε την ομιλία του στο Συνέδριο της εφημερίδας «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», με θέμα: «Δημόσιος τομέας: Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον», που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 2004 στο ξενοδοχείο INTER-CONTINENTAL, ο Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος και πρόσθεσε ότι ο πρώτος άξονας της προτεσταντικής ηθικής της εργασίας οδήγησε στην αποδοτική εργασία, ο δεύτερος και τρίτος στην υιοθέτηση ενός συστήματος αξιών που σήμερα περιγράφεται με τον όρο «παραδοσιακά χρηστά συναλλακτικά ήθη» που αποτελούν στην ουσία τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός συνόλου νόμων και κανόνων που καθορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο του ανταγωνισμού, σε επίπεδο αγοράς, αλλά και σε προσωπικό επίπεδο. Τέλος ο τέταρτος άξονας, ανάληψη δηλαδή της προσωπικής ευθύνης, είναι μία έκφραση της τακτικής “δίνω το παράδειγμα” και, ταυτόχρονα, υποδηλώνει την απόλυτη προσήλωση του ατόμου-επιχειρηματία στο σύστημα αξιών χωρίς παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις.

Προς το τέλος του 20ού αιώνα, ορισμένες κρίσιμες παράμετροι άλλαξαν. Η ανάπτυξη πλέον στηρίζεται στην τεχνολογική πρόοδο του β' μέρους του 20ού αιώνα που εισήγαγε την ομαδική δουλειά, την επικοινωνία, τη διάχυση ιδεών, το μοίρασμα της πληροφορίας, την ανάγκη για ταχύτητα και την ευλυγισία.

Σήμερα, συνέχισε ο κ. Δασκαλόπουλος, οι κανόνες καθορίζονται ανάλογα με την κατάσταση, καθώς τα πράγματα εξελίσσονται και η κάθε φάση ανάπτυξης (παραγωγής - κατανάλωσης - αποταμίευσης - τεχνολογικής προόδου - εταιρικής αναδιάρθρωσης - προσαρμογής των θεσμών) είναι ένα παιχνίδι που ξεκινά από την αρχή. Η έμφαση έχει περάσει στην “αλλαγή” και η αλλαγή δεν είναι πρόσωπο. Η επιχειρηματική ηθική δεν έχει έτσι πρόσωπο, επίσης.

Αυτή η “**ευλυγισία**” στο σύνολο της οικονομίας αντικατοπτρίζεται και στις κοινωνικές δομές, όπου κυριαρχεί η ανοχή στην ελλιπή λειτουργία των θεσμών. Δεν είναι διόλου τυχαίο ότι, μέσα στα πλαίσια αυτά, η διαπλοκή και η διαφθορά διαπερνούν τον κοινωνικό ιστό και ότι μέρος της

επιχειρηματικής κοινότητας ελάχιστα ενδιαφέρεται για τη φήμη της – φτάνει να αποκομίζει κέρδη.

Η σύγχρονη οικονομία δεν μπορεί να μην αποδεχθεί τις εξελίξεις της περιόδου του β' μέρους του 20ού αιώνα. Αυτό που μπορεί να κάνει είναι **να αντισταθμίσει τη νοοτροπία του άκρατου καταναλωτικού προτύπου και της έμφασης στα κέρδη, μ' ένα σύνολο αξιών** που να βασίζονται στους εξής παράγοντες επιχειρηματικής ηθικής:

- Τα μακρόχρονα κέρδη, τα οποία προέρχονται από την αύξηση της παραγωγικότητας και την ορθολογική διαχείριση όλων των πόρων, συμπεριλαμβανομένων και των ανθρώπινων.

- Την υιοθέτηση και προβολή **πολιτικών κοινωνικής ευθύνης**.

- Την **ακέραια εφαρμογή όλων των νόμων** και κανόνων που έχουν θεσπισθεί για τη λειτουργία του υγιούς ανταγωνισμού – μεταξύ άλλων με διαφάνεια – και **την αποδοχή των επιπτώσεων της ανυπακοής**.

- Τη **φροντίδα** του κάθε οργανισμού ώστε όλα τα μέλη του να διακατέχονται από το αίσθημα της προσωπικής ευθύνης.

Η αποδοχή ενός συστήματος με τις αξίες αυτές μπορεί να αποτελέσει τα θεμέλια για την “επιστροφή” σ' ένα **νέο ήθος εργασίας**, σ' ένα νέο επιχειρηματικό ήθος, που λαμβάνει υπόψη του την τεχνολογική πρόοδο, χωρίς να απαρνιέται τις παραδοσιακές αρχές.

Η ηθική διαφυλάσσεται έτσι σε επίπεδο *πρώτα της ηγεσίας* μίας επιχείρησης και μετά στο σύνολο του οργανισμού με κύριο μέσο **την εταιρική κουλτούρα**. Ανάμεσα στους μηχανισμούς αυτούς είναι **οι κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης**. Ένας μηχανισμός έκφρασης, εφαρμογής και διασφάλισης ενός συστήματος αξιών, που κρατά το σύνολο του οργανισμού σε μια συνεχή εγρήγορση και ωθεί προς την τήρηση της νομιμότητας και της αρετής.

Όπως η ποιότητα των κυβερνήσεων μας επηρεάζει, το ίδιο συμβαίνει και με την ποιότητα της επιχειρηματικής ηθικής. Επηρεάζει αξίες και πλούτο.

Η χώρα μας βρίσκεται σε μία κρίσιμη καμπή ως προς το

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

θέμα της επιχειρηματικής ηθικής. Η διάχυση της διαφθοράς και της διαπλοκής έχει επηρεάσει την ανάπτυξη, κυρίως επειδή συνεισφέρει στην ενίσχυση της δυαδικής οικονομίας, δηλαδή μίας οικονομίας δύο ταχυτήτων, μίας οικονομίας με δύο δομές.

Οι θεσμοί δεν έχουν ακόμη ενεργοποιηθεί και ανεξαρτοποιηθεί σε βαθμό που να είναι και αποτελεσματικοί και ικανοί να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις της οικονομίας του 21ού αιώνα. Οι χρηματιστηριακές εξελίξεις του 2000 ήρθαν να σταματήσουν την εξέλιξη μίας δεκαετίας, του 1990, όπου η επιχειρηματική τάξη σταδιακά γινόταν αποδεκτή ως ένας υπεύθυνος και απαραίτητος κοινωνικός εταίρος, όπως και ως ένας απαραίτητος παράγοντας δημιουργίας θέσεων εργασίας και ανάπτυξης.

Καταλήγοντας, ο κ. Δασκαλόπουλος τόνισε ότι σήμερα χρειάζεται μία οργανωμένη και συνειδητή προσπάθεια για να υιοθετηθεί το πρότυπο αξιών επιχειρηματικής ηθικής, μίας επιχειρηματικής ηθικής που θα διαπερνά το σύνολο των επιχειρηματικών οργανισμών.

Η κοινωνία, σήμερα, έχει – ευτυχώς – αυξημένη δυνατότητα να ελέγχει την εφαρμογή των γενικά αποδεκτών κανόνων, είτε αυτοί αφορούν τη λειτουργία της δημοκρατίας, την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών της οικονομίας, είτε τις αξίες που υιοθετούνται.

Υπάρχει πλέον, ένα αίσθημα δικαίου που διακατέχει την κοινωνία και που, αργά ή γρήγορα, στραβά ή ορθά, εκδηλώνεται και ζητά ικανοποίηση. ♦

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ

Οι δράσεις του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης Γυναικών Τεχνικών για τη στήριξη της απασχόλησης των Γυναικών σε τεχνικά επαγγέλματα χωρίς διαχωρισμούς

Εσπερίδα με θέμα το Παρατηρητήριο Απασχόλησης Γυναικών Τεχνικών οργανώθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2004 στα Γραφεία της Αναπτυξιακής Σύμπραξης «ΑΘΗΝΑ» από κοινού με το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και την ΕΔΕΜ. Η Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΑΘΗΝΑ», στην οποία συντονιστικό ρόλο έχει ο ΣΕΒ, αποτελείται από 14 εταίρους και υλοποιεί το έργο της άρσης των εμποδίων και διακρίσεων στην αγορά εργασίας για τις γυναίκες τεχνικούς.

Η συμμετοχή του ΣΕΒ στο έργο αυτό, όπως τόνισε κατά τη διάρκεια ομιλίας της στην Εσπερίδα η πρόεδρος της ΑΣ «ΑΘΗΝΑ» κα Ρένα Μπαρδάνη, καθώς και η θέση του ως συντονιστή εταίρου, υποδηλώνει τη βαρύτητα που αποδίδει στο αντικείμενο και έμπρακτα αποδεικνύει την υποστήριξη που παρέχει στην εν γένει προώθηση της ισότητας ευκαιριών.

Ειδικότερα, όπως τόνισε, προωθεί κάθε αξιόλογη προσπάθεια για ανάπτυξη εργαλείων και προτύπων που οδηγούν σε πρακτικές μη διαχωρισμού και ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας, οι οποίες συμβάλλουν όχι μόνο στην αύξηση της απασχόλησης αλλά και στη βελτιστοποίηση του επιπέδου της ποιότητας αυτής.

Αντικείμενο του έργου, τόνισε η κα Μπαρδάνη, είναι η στήριξη και διεύρυνση της απασχόλησης των γυναικών σε τεχνικά επαγγέλματα, σε ένα καθεστώς “μη διαχωρισμού” και “ίσων ευκαιριών” στην αγορά εργασίας και ειδικότερα στο οργανωμένο περιβάλλον των επιχειρήσεων.

Σκοπός του έργου είναι να συνεισφέρει, μέσω των μηχανισμών παρακολούθησης που αναπτύσσει, των ειδικών πιλοτικών δράσεων που εφαρμόζει και της εν γένει ευαισθητοποίησης των παραγόντων της αγοράς εργασίας, στην εξάλειψη των στερεοτύπων και στην άρση των προκαταλήψεων που οδηγούν σε φαινόμενα επαγγελματικού διαχωρισμού με βάση το φύλο.

Οι κυριότερες δράσεις του έργου συνοψίζονται στα εξής:

- Στη **διεξαγωγή πανελλαδικών ποσοτικών ερευνών πεδίου** με στόχο την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και των αντιλήψεων που επικρατούν στην αγορά εργασίας σε σχέση με τις Γυναίκες Τεχνικούς.

- Στην εισαγωγή και προώθηση **του θεσμού του Συμβούλου Ισότητας και Εργασιακής Πολυμορφίας** στις επιχειρήσεις.

- Στην ανάπτυξη **ειδικού εκπαιδευτικού υλικού και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης** για Εκπαιδευτές ΚΕΚ σε θέματα ισότητας των δύο φύλων στην απασχόληση και Άνεργες, Εργαζόμενες και Αυτοαπασχολούμενες Γυναίκες με τεχνική ειδικότητα.

- Στην ανάπτυξη **ειδικού περιβάλλοντος τηλεκατάρτισης** και σχετικού εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και **ειδικού περιβάλλοντος για την προώθηση της τηλεεργασίας** και, τέλος,

- Στη δημιουργία και την πιλοτική λειτουργία στο ΙΕΚΕΜ ΤΕΕ του «**Παρατηρητηρίου Απασχόλησης Γυναικών Τεχνικών**».

Καταλήγοντας, η κα Μπαρδάνη τόνισε ότι η λειτουργία του Παρατηρητηρίου στοχεύει στην παρακολούθηση των τάσεων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, στην εξαγωγή συμπερασμάτων και τη διαμόρφωση προτάσεων για την απασχόληση, τη συνεχιζόμενη κατάρτιση και επιμόρφωση των γυναικών τεχνικών και την ευρύτερη διάχυση των συμπερασμάτων αυτών. ♦

ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τα συμπεράσματα έρευνας του ΣΕΒ για την ενίσχυση των ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό παρουσιάστηκαν στον υφυπουργό Εξωτερικών κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη, ο οποίος παρέστη στο Γενικό Συμβούλιο του Συνδέσμου

Με την παρουσία του υφυπουργού Εξωτερικών κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη, του Διευθύνοντος Συμβούλου του Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ) κ. Παναγιώτη Δρόσου και της Προέδρου του Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ) κας Χριστίνας Σακελλαρίδη, πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, τη Δευτέρα, 15.11. 2004, στα Γραφεία του Συνδέσμου.

Παρουσιάζοντας τους προσκεκλημένους, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, αφού τους ευχαρίστησε για τη συμμετοχή τους στη συνεδρίαση του Γ.Σ. των μελών, έδωσε έμφαση στη σπουδαιότητα που αποδίδει ο επιχειρηματικός κόσμος στην ενημέρωση, ανταλλαγή και σύγκλιση απόψεων με τους εκπροσώπους των δημόσιων φορέων και της πολιτείας, που εμπλέκονται στη διαμόρφωση του διεθνούς πλαισίου επιχειρηματικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας.

Στη συνέχεια μίλησε ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ και Πρόεδρος του ΣΕΒ INTERNATIONAL κ. Θανάσης Λαβίδας. Ο κ. Λαβίδας σκιαγράφησε τον ρόλο, τις δραστηριότητες και τους τομείς δράσης του διεθνούς βραχίονα του Συνδέσμου. Τόνισε ότι στόχο του ΣΕΒ αποτελεί η συνεισφορά του στη χάραξη πολιτικής για τη δημιουργία ενός κοινού, εθνικού πλαισίου συντονισμένης δράσης που θα βρίσκεται σε εναρμόνιση με τη στρατηγική του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Οικονομίας.

Ο ΣΕΒ INTERNATIONAL, όπως σημείωσε ο κ. Λαβίδας, ολοκλήρωσε πρόσφατα την πρώτη έρευνα

αναγκών των μελών του ΣΕΒ. Η έρευνα αυτή είχε στόχο την καταγραφή και συγκεκριμενοποίηση των προτεραιοτήτων και προσδοκίων τους, τόσο από τον ΣΕΒ όσο και από τις αρμόδιες κρατικές αρχές, σχετικά με τις κατευθύνσεις της διεθνούς δράσης της ελληνικής κοινότητας.

Με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας, ο κ. Λαβίδας εντόπισε ως σημαντικότερα σημεία του προγράμματος δράσης του ΣΕΒ INTERNATIONAL τα εξής:

- Παροχή πληροφόρησης.
- Οργάνωση εκδηλώσεων και επιχειρηματικών αποστολών στην Ελλάδα και το εξωτερικό για διμερείς οικονομικές σχέσεις.
- Ενίσχυση συνεργασίας με οικονομικούς και εμπορικούς ακολούθους, διμερή επιχειρηματικά συμβούλια.
- Μεσολάβηση για επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές εταιρείες στο εξωτερικό.
- Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα.

Καταλήγοντας, ο κ. Λαβίδας παρήγγειλε ότι σήμερα «οι στόχοι

που έχουν τεθεί για μια ισχυρότερη διεθνή παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι υψηλοί, μακροπρόθεσμοι και απαιτούν πολύπλευρη συνεργασία. Πιστεύουμε όμως στις δυνατότητες της ελληνικής επιχειρηματικότητας, που αν τις εκμεταλλευθούμε σωστά με την αποτελεσματική προώθηση και ενίσχυσή τους, μπορούν να είναι απεριόριστοι».

Μιλώντας στη συνέχεια της συνεδρίασης, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ) κ. Παναγιώτης Δρόσος, έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην πελατοκεντρική φιλοσοφία που προωθεί στον Οργανισμό η νέα διοίκηση, στην οποία εντάσσεται η οργανωτική του αναδιάρθρωση με τη δημιουργία τμήματος πωλήσεων, στην επικαιροποίηση των στοιχείων των βάσεων δεδομένων που διατηρεί ο Οργανισμός και στη συνακόλουθη αναβάθμιση της παρεχόμενης πληροφόρησης και, τέλος, στην ενεργητική προώθηση των υπηρεσιών του στις ελληνικές επιχειρήσεις-πελάτες του. Επίσης, ο κ. Δρόσος αναφέρθηκε στην επιλογή νέων σημαντικών αγορών-στόχων από τον ΟΠΕ, όπως είναι η Τουρκία, τα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και η Ιαπωνία, που συνοδεύεται με παρεμβάσεις, όπως η ενίσχυση του προφίλ της ελληνικής συμμετοχής στις διεθνείς εμπορικές εκθέσεις και ο συντονισμός δράσεων όσον αφορά στις επιχειρηματικές αποστολές.

Ιδιαίτερα χρήσιμη ήταν η παρουσίαση των υπηρεσιών ασφαλίσεων, αντασφαλίσεων και εγγυήσεων που προσφέρει ο ΟΑΕΠ στις ελληνικές επιχειρήσεις από την Πρόεδρό του κα Χριστίνα Σακελλαρίδη, η οποία αναφέρθηκε στον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζει σήμερα ο Οργανισμός.

Η κα Σακελλαρίδη σημείωσε ότι ο ΟΑΕΠ αναλαμβάνει την ασφαλιστική κάλυψη εξαγωγικών κινδύνων που συνδέονται με αστάθεια (για λόγους πολιτικούς, φυσικών καταστροφών κ.ά.) στην αποπληρωμή εμπορευμάτων, που πωλούνται στις ξένες αγορές «επί πιστώσει».

Σημείωσε ακόμη ότι σήμερα ο ΟΑΕΠ διαθέτει ευρεία πελατειακή βάση εξυπηρετώντας επιχειρήσεις με ανάγκες ασφαλιστικής κάλυψης που ξεκινούν από 10.000 ευρώ.

Η κα Σακελλαρίδη στάθηκε ιδιαίτερα στα ανταγωνιστικά ασφάλιστρα που προσφέρει ο Οργανισμός καθώς και στο εύρος των καλύψεων κινδύνων που αναλαμβάνει ο ΟΑΕΠ, που μπορεί να φθάσει μέχρι και το 90% του εξαγωγικού έργου της επιχείρησης.

Τη νέα φιλοσοφία που οφείλει να διέπει την οικονομική διπλωματία της χώρας μας και τη συμβολή της Αναπτυξιακής Συνεργασίας στην επίτευξη των πολιτικών και οικονομικών στόχων της χώρας μας, περιέγραψε στη συνέχεια ο υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ευριπίδης Στυλιανίδης. Ο κ. Υφυπουργός αναφέρθηκε στην αναγκαιότητα, όλα τα στελέχη των πρεσβειών μας και όχι μόνον οι ακόλουθοι Ο.Ε.Υ. να συμπαρίστανται στο έργο των ελληνικών επιχειρήσεων, ενώ έδωσε βαρύτητα στη βελτίωση των σχέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Οικονομίας και στη διάκριση επιμέρους ρόλων.

Επίσης, ο κ. Στυλιανίδης αναφέρθηκε στην προσπάθεια αναδιοργάνωσης της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου, δίνοντας έμφαση στην αλλαγή νοοτροπίας, στην εκπαίδευση των στελεχών καθώς και στην προσπάθεια αξιολόγησης της εξέλιξης των διπλωματικών υπαλλήλων με βάση και τις επιδόσεις τους σε μετρήσιμους στόχους οικονομικής διείσδυσης της χώρας μας.

Τόνισε ακόμη την ολοκλήρωση ενός ενημερωτικού Portal που πρόκειται να παρουσιασθεί σύντομα επισήμως, με σκοπό να παράσχει χρήσιμη και επίκαιρη πληροφόρηση ανά χώρα.

Ο κ. Υφυπουργός παρουσίασε ακόμη τη νέα πρωτοβουλία για τη

δημιουργία Γραφείου Συνηγόρου της Επιχείρησης στο Υπουργείο Εξωτερικών. Επιπλέον, τόνισε την ανάγκη συντονισμού της επιχειρηματικής και οικονομικής διείσδυσης σε συγκεκριμένες αγορές-στόχους, επισημαίνοντας στο σημείο αυτό και τον χρήσιμο ρόλο της αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχει η Ελλάδα σε τρίτες χώρες.

Κλείνοντας την ομιλία του ο κ. Στυλιανίδης ανακοίνωσε ότι το Υπουργείο Εξωτερικών σε συνεργασία με τον ΣΕΒ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου, διοργανώνει Διεθνή Υπουργική και Επιχειρηματική Συνδιάσκεψη, στην Αθήνα στις 3-4 Φεβρουαρίου 2005, στο πλαίσιο της Ευρω-Μεσογειακής Συνεργασίας με θέμα: «Προκλήσεις, προοπτικές και νέα χρηματοδοτικά μέσα για επενδύσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες στη Λεκάνη της Μεσογείου». ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

Κωδικός: 1136

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophonos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστρίας & Γρυπάρη 45α

Καλλιθέα 176 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ

IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI